Bugünkü Sayımızda
Yeni Kontenjan Listesi 9 uncu sayıfada
Resimli Spor Sayıfası

VAKIT

Mektep kitaplarının Hükûmetçe basılması hakkında
Kitapçılar ne düşünüyorlar ? Anketimiz 4 üncü sayıfada

16 ıncı Yıl * Sayı : 5346 | Tahrir Telefonu: 24379 | Cumartesi, 26 - Teşrinisani (11 inci ay) - 1932 | İdare Telefonu: 24370 | Sayısı 5 Kuruş

Fikir Hayatımızda

İktısadî hayat yolunda nerede bulunduğumuzu ve ne istikamette gittiğimizi anlamak için sık sık istihsalâtımızın yekûnu ile istihlâk kabiliyetimizi, ithalâtımızla ihracatımızı yoklamak ve ölçmek mecburiyetindeyiz.

Malî vaziyetimizi, bütçelerimizin tahammülü ile ve bir yıllık bütçemizi evvelkilerle mukayese ederek ölçüyoruz. Bankalar her gün harıl harıl birçok ince hesaplarla verim kabiliyetini tesbite uğraşıyorlar.

Bütün bunlar eski bir tabirle nefis muhasebesinin millî hayatın iktısadî ve amelî faaliyetine tatbik edilmiş daha geniş şeklidir.

Bu hesaplaşma işi kadar ehemmiyetli olmak üzere sık sık bir de fikir hayatımızın muhasebesini yapmak vardır. Fikir hayatı, belki rakamlara sıkıştırılamadığı için o kadar kolay zaptolunamaz. Ne rakamlarla ifade ne mukayese olunan iktısadî ve malî hareketler kadar açıklık ve doğrulukla ortaya konamaz. Bu zorluk var olmakla beraber fikir hayatının müphem akışlarını toplıyarak daha kesif bir hale getirip görmek mümkün olduktan başka bir cemiyet içinde tanınmış, yani az çok kalabalık bir seyirci bulmuş şahsiyetlerin neşriyatı da fikir hayatının bir aynası ve bir ifadesi sayılabilir.

Son senelerin fikir hayatında en büyük ve en derin hareketi Türk tarihi tetkik cemiyetinin kitapları ile kongresi, ve Dil kurultayı yaptı. Bu tesir zaman geçtikçe artacak ve millî hayatı her cephede aydınlatıcı bir kudret kazanacaktır. Bu günkü içtimaî bünyemizin dayandığı temelleri bulmak istikbal için daha emniyetli davranmanın ilk esasıdır. Bu işin ihmal edilmiş olmasının zararları da tetkikler ilerledikçe

Na. A.

(Alt tarafı 2 nci sayıfada)

İlimde eksik adamların toplanışı tamam adam vermez. Bin yarım ve bin cahil bir yarımdan daha faydalı olmaz. Fakat daha zararlı olur. Bin yarım adam bir tam adam değildir. İlim müesseselerinden çıkanlar daima iyi yetiştirilmelidir. Siyasette ve idarede en muzır şey milletler ve cemiyetler için telâfisi en zor olan felâket yarım bilgili adamların salâhiyet sahibi olmasıdır.

İSMET PAŞA

Keriman H. dün rıhtımda

Dünya güzeli dün İzmirden geldi

Yakında Mısıra ve sonra Amerikaya gidecek. Fakat pazarlık devam ediyor

Bir müddet evvel İzmire gitmiş olan dünya güzeli Keriman Halis hanım, dün öğleden sonra Seyrisefain idaresinin İzmir vapuru ile şehrimize dönmüştür.

Keriman hanım açıkta demirliyen vapurdan kendisile birlikte İzmire gitmiş olan babası Halis bey ve akrabasından diğer zatlarla beraber bir motöre binerek karaya çıkmış, burada yağmura rağmen kendisini karşılamıya gelen yüz elli kişiye yakın halk tarafından karşılanmıştır. Dünya güzeli doğruca Fındıklıdaki evine gitmiştir.

Keriman hanım seyahatinden memnun görünüyordu. Çok neşeli idi. Seyahati hakkında bir muharririmize şunları söylemiştir:

"— İzmir seyahatimizden çok memnun olarak dönüyoruz. İzmirde belediye erkânı, matbuat ve halk tarafından ümit ve tahminlerin fevkinde bir misafirperverlik gördük. Yapılan tezahürler bizi çok mütehassis bıraktı. İki balo ve iki çay ziyafeti

(Alt tarafı 2 nci sayıfada)

On paranın kıymetini arayacak zamandayız !

Mektep kitapları pahalıdır, ucuzlatılabilir ..

Kıymetli Maarif vekil'nin teşkil ettiği komisyon bu işi başarmalıdır.

★ ★

Evvelki gece son dakikada aldığımız bir telgrafta Maarif vekili muhterem Reşit Galip Beyefendinin neşriyatımızı nazarı dikkate alarak mektep kitapları fiatlarını tetkik edecek bir komisyon kurdurduğu bildiriliyordu.

Mektep kitaplarının fiatı çok yüksektir. Bu fiat bir hayli daha inebilir, çünkü kâğıt, tertip ve tabı parası, bütün imaliye çok düşmüştür. Buna mukabil satışlar artıyor. Kitapçılar bir iki bin satılan kitaplara koydukları ücretin aşağı yukarı aynini mektep kitaplarına da koymuşlardır. öyle bir zamanda yaşıyoruz ki ancak karnını doyuracak parası olan aileler de çocuklarını okutmak mecburiyetindedir. Bunlar için on paranın kıymeti vardır.

Evlâdının yemeğini ve kitaplarını taşıyan bu anne için mektep kitaplarında on para ucuzluğun kıymeti vardır

Kitapların çoğalması ucuzluğa mani oluyorsa bunları hükûmet basmalı

★ ★

Kaldı ki yeni kurulan komisyon mektep kitaplarında yüzde yirmi beş tenzilâta kolaylıkla imkân bulacaktır.

Bazı kitapçılar mektep kitaplarının çokluğundan dolayı bunların fiatında tenzilât yapılamadığını söyliyorlar. Bu iddia doğru ise mektep kitapçılığının hükûmet eline geçmesinden başka çare kalmıyacak demektir. O zaman kitapçı olmıyan, mektep kitaplarile alâkası bulunmıyan bir heyet her cins kitaptan mahdut bir intihap yapar, bunlar basılır ve mal olduğu fiate satılır.

Biz bu kanaatteyiz, buna rağmen kitapçıların iddiasını da neşretmekte devam ediyoruz. İç sayıfamızda yeni mütalealar okunacaktır.

B. M. M. münhal Meb'uslukları namzetleri

Fahrettin Pş. **Kâzım Pş.** **İbrahim TaliB.** **Behçet B.**

ANKARA, 25 (Hususî) — Sabık Samsun Valisi Kâzım Paşa, Tütün İnhisarı sabık müdürü Behçet Bey, birinci mıntaka umumî müfettişi İbrahim Tali Bey, sabık konsoloslardan mütekait miralay Ruşeni Bey münhal meb'usluklara namzet gösterilmişlerdir. Ordu müfettişi Fahrettin Paşanın İbrahim Tali Bey yerine birinci mıntaka umum müfettişliğine tayin edileceği tahmin olunuyor.

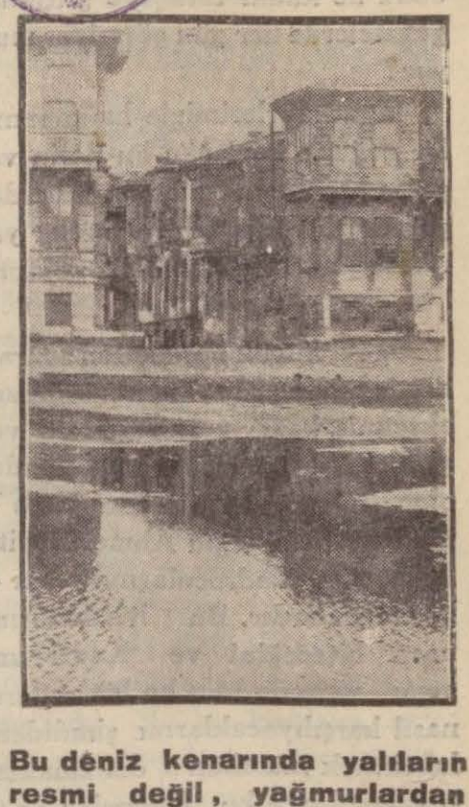

Bu deniz kenarında yalıların resmi değil, yağmurlardan sonra dün Cinci meydânının halidir

Poyraz, fırtına ve denizde bir kaza

Birkaç gündenberi lodoslu ve nisbeten sıcak geçen havalar dün birdenbire poyraza çevirmiştir, ortalık tekrar serinlemiştir. Evvelki gece yarısı başlıyan yağmur sabaha karşı şiddetlenmiş dün de akşama kadar devam etmiştir.

Düne kadar lodos geçen rüzgâr saat on ikide birdenbire poyraza çevirdiği zeman bir fırtına olmuş, fırtına esnasında rüzgârın saniyede 25 metre süratle estiği anlar olmuştur.

Fırtına yüzünden Beşiktaşta bir deniz kazası da olmuştur. Sandalcı Rizeli Galip sandalile Beşiktaş iskelesine yanaşırken şiddetle dalgalar kayığı sürüklemiye başlamış ve Galibin uğraşmasına rağmen sahile çarparak parçalamıştır. Bu sırada Galip iskele ile sandal arasına düşerek muhtelif yerlerinden yaralanmış, boğulmak üzere iken yetişenler tarafından kurtarılmıştır.

Kandilli rasathanesinin verdiği malûmata göre, bugün rüzgâr poyrazdan esecek, hava kapalı olacaktır. Soğuk ziyadeleşecektir, fakat henüz kar yağması ihtimali yoktur. Dün en fazla sıcaklık 14, en az 10 derece idi.

Perşembe günü sabah saat yediden dün saat on dörde kadar yağan yağmurun miktarı 40,5 milimetredir.

Soruyoruz : Bu Hâkim deli midir, akıllı mıdır?

Yakında başlıyacak olan tefrikamızda bir mektepli kızla maceralarını yazacağımız hâkimin deli mi akıllı mı olduğunu bilen 50 kişiye hediyeler vereceğiz. Doğru bulanların hepsinin isimlerini dercedeceğiz.

AŞK ARAYAN ADAM

Tefrikamızı takip ediniz !

[Buna ait tafsilât 8 inci sayıfamızdadır]

Darülbedayiin küçük artisti

Ferih

" Darülbedayi„in henüz çocuk olan bu sevimli artisti izmirlidir. Darülbedayi izmire gidince Rejisöre baş vurmuş, sonra İstanbula kapağı atarak bir yolunu bulup tiyatroya girmiştir.

Şimdiki piyeste rolü vardır. Ferih'in bu yolu nasıl tuttuğu hakkındaki sözleri iç sayıfamızdadır.

— Bizim birader, çok açık göz, son derece girgindir. Herkesi tanır.
— Peki, neden bir iş bulamıyor ?
— Herkes de onu tanır da ondan ...

Fikir Hayatımızda

(Başmakalemizden devam)

elbette göze çarpacaktır. Yazı dilimizin dil kurultayından sonra daha ne kadar türkçeye gittiğini gazetelerde her gün görmiyor muyuz?

Münevverlerimizle halkımızın bir çoğunu kavrıyan bu derin ve geniş hareketin fikir hayatımızda çok esaslı ve hayırlı inkişaflar yaratacağında hiç şüphemiz yoktur.

* * *

Bu iki büyük hareketten sonra, son zamanlarda matbuatımıza aksetmiş bazı münakaşalara ve yazılara dikkati çekmek yerinde olur. Bu münakaşalardan ehemmiyetlisi Ağa Oğlu Ahmet Beyin Ankaranın Kadrocularına yaptığı hücumlardır. Bu hücumların nasıl biteceğini ve Kadronun genç yazıcılarının bu hücumları nasıl karşılıyacaklarını şimdiden kestirmek mümkün olmamakla beraber bizce bu hücumlar devam ederse münakaşanın sert ve çetin olacağını tahmin etmekteyiz. Çünkü her iki taraf da içtimaî meselelerle uğraşıyorlar ve bu meselelerin izah ve tefsirinde ayrı ayrı görüşlere maliktirler.

Münakaşa sahasına dökülmemiş olmakla beraber Yakup Kadri Bey Nizamettin Âli B. arasında insan faaliyetinin kıymetlendirilmesinde derin bir zıddıyet var. Yakup Kadri B. VAKIT sütunlarında "Seviyesizlik,, başlıklı bir makale çıkardı. Bu makale hodbinlik ve para hırsı aleyhinde bir yazıdır. Yakup Kadri Beyi tanıyanlar bu yazının samimîliğine tamamile inanmışlardır. Bu yazıdan ruhçular ve idealistler elbette sevinmişlerdir. Hemen ayni günlerde Hakimiyeti Milliye'de Nizamettin Âli Beyin bir yazısı çıkıyor. İktısat hocalarımızdan Nizamettin Âli Bey hayatta her şeyin para olduğunu, aklın, işin para ile ölçüldüğünü ve bu para asrının belli başlı vazifesi de paranın bu yayılmasını kolaylaştırmak olduğunu söylüyor. Bilmem hangisi realist, hangisi idealist. Şu kadar var ki, iki muharrir cemiyette biribirini hırpalıyan iki görüşü ve anlayışı yaymak istiyorlar.

Bilmiyorum, bu iki fikir adamımız biribirlerinin yazılarını gördüler mi? Ve gördülerse davalarını daha derinleştirerek okuyucularını tatmin etmek lüzumunu duydular mı?

Bu ayın neşriyatı arasında Felsefe Yıllığı diye büyükçe ve çok himmetle çıkmış bir eser vardır. Felsefe muallimlerimizden Hilmi Ziya Beyin müdürlüğü ile çıkan bu eser ayni zamanda Felsefe Cemiyetinin de organıdır. Felsefe Cemiyeti İstanbulda kışlık toplantılarına başlamış bulunuyor; ve gazetelerimizde gördüğümüz üzre Dr. Şevket Aziz B. hocası Profesör Papillaut'nun yeni bir hayat telâkkisini izah ediyor. Hayatın fiziko - şimik tam bir izahını yapan bu telâkki ayni zamanda manevî şahsiyetin teşekkülünü Biopisikolojik bir görüşle izah ediyor. Ve bize dar ve kapalı bir monizmanın zihniyeci olmıyan gayri ilmî plüralismanın buhranlarından kurtulmak ve cehte müstenit tekâmülcü geniş bir monizmaya teveccüh imkânlarını veriyor.

Hayat muhteşem ve yüksek bir cehittir. Profesörün hayat hakkındaki ilmî tetkiklerinin bir semeresi olan bu yepyeni görüşün işlenmesi ve yapılması bütün terbiye ve faaliyetimizde hayırlı olacağına Dr. Şevket Aziz Bey kanidir. Ve bunun içindir ki Profesörün bu tetkikini ihtiva eden bu eserin tercümesini bize Antropoloji mecmuasında vereceğini söylüyor.

Fikir hayatımızın bu kısa muhasebesi belki dolgun görünmüyor. Fakat her halde özü itibarile çok şeyler vadeden izler taşıyor.

Na. A.

SON HABERLER

Edirnenin Kurtuluşu

Dün Edirne en büyük gününü yaşadı

Edirne, 25 (Hu. Mu) — Düşmandan kurtuluş gününü tes'it eden Edirne bugün bir bayram daha yaşadı. Zaten bir haftadanberi bütün şehirliler bu büyük günü lâyik olduğu mükemmeliyetle tes'it etmek için hazırlanıyorlardı.

Kırklareli, Uzun köprü, Tekirdağ, Çorlu ve Istanbuldan da bir çok Edirneliler bayram günü şehirlerinde bulunmak için akın akın buraya geliyorlardı. Bu meyanda Istanbul kolordu kumandanı Şükrü Naili Paşa ile Koca eli meb'usu Reşit Saffet, vemeb'uslarımız Şakir, Fuat, Hayri Beyler ve sair hemşehriler de vilâyet merkezine gelmişlerdi.

Merasime bu sabah 11 de başlandı. Selimiye avlusunda büyüklerimizle binlerce vatandaşın hazır bulunduğu içtimada coşkun nutuklar söylendi. Parlak bir geçit resmi yapıldı.

Bu seneki geçit resminin bir hususiyeti de, Istanbulda olduğu gibi her esnafın kendi sanatlerine ait temsillerle geçmesi idi.

Gece Meriç boyunda ve şehirde büyük bir fener alayı yapılacaktır.

Edirne, 25 (A.A) — Edirne kurtuluş bayramını çok içten gelen duygularla kutluladı. Havanın yağmurlu olmasına rağmen Selimiyenin içini, dışını halk derin bir heyecanla doldurmuştu. Edirnelilerin bu yüce bayramı münasebetile kolordu kumandanı Şükrü Naili paşa Hz. le meb'us Cemil, Reşit Saffet, Şakir, Hayri, Fuat Bf. lerle birçok zevat merasimde bulunmak üzere şehri şereflendirdiler.

Selimiye avlusunda çok ateşli nutuklar söylendi.

Belediye önünde muazzam bir geçit resmi oldu. Bu geçit resminde asker, Jandarma, Polis ve mektepler halkın hissiyatını engin sevinçlerle okşadı.

Halk ve esnaf, sanatlarının temsillerile geçit resmine ayrı bir çeşni verdiler. Şükrü Naili Paşa ve Cemil Beylerle refakatlerindeki zevat erkek muallim mektebini ziyaret ettiler. Mektepte gördükleri yenilik ve intizamı pek beğendiler. Bilhassa mektep resim muallimi heykeltraş Ratıp Aşır Beyin Gazi heykelinin muvaffakiyetindeki kudret itibarile misafirleri hayrete düşürdü. Biraz sonra kurtuluş şerefine tertip edilen erkek muallim ve lise maçı ile Millî gazetenin Şilt maçı başlıyacaktır.

Halk fevç fevç stadyuma akın ediyor.

Edirne, 25 (A.A.) — Erkek Muallim - Lise kurtuluş maçı çok heyecanla ve pek zevkli geçti.

Müsabaka 2 - 1 Erkek muallim mektebinin galibiyetile neticelendi.

Almanyada kabine buhranı devam ediyor

Hitler hiç bir fırka ile anlaşmak teşebbüsünde, tenezzülünde bulunmıyor

Berlin, 25 (A. A) — Reisicümhur Hindenburg dün akşam merkez fırkası liderlerinden M. Kastan başka kimseyi kabul etmemiştir.

Milliyetçi Alman, halkçılar, merkez fırkaları veBavyera halkçıları fırkası âzası bugünkü vaziyetten başvekâlet müsteşarı M. Mesner vasıtasiyle haberdar edilmişlerdir.

Halkçılar fırkası idare heyeti reisicümhur Hindenburg'un yaptığı müzakereler hakkında fırka liderlerinden M. Dingelday'ın kaleme aldığı raporu dinledikten sonra halkçılar fırkasının Reisicümhura bilâhare vereceği kararlar da dahil olduğu halde tamamile sadık kalacağını mutazammın bir karar sureti kabul etmiştir. Bu karar suretinde Reisicümhurun Hitlere kabine teşkili hakkında vekâlet vermesi hususu da reddedilmiştir.

Hitler diğer fırka reislerile anlaşmak hususunda en ufak bir teşebbüste bile bulunmamıştır.

Merkez fırkalarına mensup mahfellerde Hitlerin bir ekseriyet teşkili hakkındaki ittifaki imkân ve ihtimalleri bütün vakayiile izah etmemesinden dolayı müteessif bulunmaktadır.

Kaas kabineyi kurabilecek mi?

Berlin, 25 (A. A.) — Siyasî mahfellerce haber alındığına göre, merkez fırkası lideri Kaas, yeni hükûmetin teşkiline dair kendisine Reisicümhur tarafından vaki olan teklife dair kendi fırkası erkânile görüştükten sonra bugün halk fırkası reisi Dingeldy ile konuşacaktır.

Söylenildiğine göre, Dingeldi, millî bir temerküz kabinesine iştirake hazır olduğunu Hitlere temin eylemiştir.

M. Kaas, müteakiben Alman milliyetperverler reisi Hindenburg ile bir mülâkat yapmıştır. Kendisi galiba öğleden sonra Hitler ile görüşecektir. Hitler henüz Berlinden ayrılmamıştır. Ne zaman Münihe gideceği henüz malûm değildir.

Siyasî mahfellerin kanaatince sağlam bir ekseriyete istinat edecek bir temerküz kabinesi teşkiline M. Kass'ın muvaffak olması şüpheli addedilmelidir.

Rayiştağın içtimaı

Berlin, 25 (A.A) — Rayiştağ meclisi kânunuevvelin 16 sı için içtimaa davet edilmiştir.

Amerikaya borçları

Diyorlar ki: "Amerika Almanyanın bize borcunu ödemesine mani oldu, biz de borcumuzu vermiyoruz,,

Paris, 25 (A. A) — M. Hoverin kararı siyasî mahfellerde büyük bir hayal inkisarı uyandırmıştır.

Meb'usan ve âyan meclisleri âzası Avrupa hükûmetlerinin ileri sürdükleri sebeblerin nazarı dikkate alınmağa değer şeyler olduğu zannında bulunmuşlardı. Havas muhabirinin sorduğu süallere cevap veren her fırkaya mensup meb'uslar birbirine pek yakın fikir ve mütalealar dermeyan etmiştir.

Sol cenah radikallerinden ve meclis reis vekillerinden M. Pate meb'usan meclisinin Young plânını Amerikaya yapılacak tediyatın Almanyanın ifa edeceği tediyatla kapatılması şartile kabul ettiğini hatırlatmıştır.

Sol cenah cümhuriyetçilerinden M. Danielou Fransanın Almanyadan alacağından M. Hooverin talebi üzerine vazgeçtiğini ehemmiyetle kaydetmiştir.

Sol cenaha mensup müstakil meb'uslardan M. Daye müşterek mücadeleye ait hatıraları unutan Amerikan efkârı umumiyesinin bugünkü vaziyeti gün geçtikçe kavramakta devam ettiğini kederli bir ifade ile anlatmıştır.

Sosyalistlerde aynı fikirde bulunmuşlardır. Bilhassa M. Verenne şu beyanatta bulunmuştur:

"M. Hover Almanyayı bize tediyattan muaf tutmakla bizi borçlarımızı ödemek çare ve vasıtalarından mahrum bırakmıştır.

Radikal sosyalist grupu ve hariciye encümeni reisi M. François Albert vazifesinin icap ettirdiği ihtiyat ve ihtiraz lüzumuna rağmen demiştir ki:

Hiç kimse, birinci kânunun 15 inde vadesi gelecek taksitin ödenmesini mümkün görmemektedir.

Bütün meb'usların Amerikan noktai nazarını haksız buldukları muhakkaktır. Ancak parlâmento âzası müzakerata devam edilmesinin münasip ve adilâne bir tesviye suretine varılmasını mümkün kılacağı fikrindedir.

Bu hususta bizzat karşılaştığı müşkülât inkâr edilmiyen Amerikaya itimat edilmektedir. Ancak Amerikanın Avrupanın maddî ve manevî kabiliyetlerini hesaba katmamak suretile bu müşkülâtı arttıracağı ve bütün dünyada hüküm süren muvazenesizliği bir kat daha şiddetlendirmek tehlikesile karşılaşacağı da beyan edilmektedir.

Keriman H. dün rıhtımda

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

verildi. Bu müsamerelerde İzmirin güzide halkından mürekkep bir kalabalık hazır bulundu. İzmirden Manisaya gittik. Orada da ayni samimî hüsnü kabulü gördük.,,

Keriman hanımın babası Halis Bey de şunları söylemiştir:

— Pek yakında Mısıra da bir seyahat yapacağız. Fakat henüz tarihini kararlaştırmadık. Mısır seyahati, evvelce de söylemiş olduğum gibi, oradan aldığımız müteaddit davetler üzerine takarrür etmiş bulunmaktadır. İzmirde bulunduğumuz zaman oradaki alâkadar zatlar tarafından, yakında Amerikada Şikago şehrinde açılacak olan beynelmilel sergide kendilerini temsil etmemiz için çok samimî bir arzu izhar edildi. Bununla beraber Amerika seyahatimizin tarihi henüz taayyün etmiş değildir. Bu seyahat için alâkadarlarla henüz mutabık kalmadık.

Bulgarlar ve Edirnemiz

M. Pavlof ile bir hasbıhal

Memleketinde diğer bir vazifeye tayin edilen ve memleketimizden giden Bulgar orta elçisi M. Pavlof dün kaydettiğimiz beyanatından başka muharririmizle iki memleketi alâkadar eden bazı hisler üzerinde bir hasbühal bulunmuştur.

M. Pavlof bu hasbıhal esnasında, Trakya gazetesinin neşriyatı bahsine de temas ederek bu neşriyata ehemmiyet verilmemesi lâzımgeldiğini söylemiş ve muharririmize şu mealde izahat vermiştir:

"— (Trakya) haftalık olduğu üzerinde yazılı, fakat aşağı yukarı gayri muayyen fasılalarla çıkan bir gazetedir. Belki 150 tane bile satıldığına şüphe ettiğim bu gazetenin neşriyatı Bulgar efkârı umumiyesinin fikri olarak kabul edilemez. Bulgar hükûmetinin bu gazete hakkında takibat yapmış yapmadığı bahsine gelince, bu gazeteyi çıkaranlar zaten böyle bir hareketi bekliyorlar. Hükûmet "Trakya,, hakkında takibat yaptığı takdirde onlar bunu nimet telâkki ederek gürültü koparacaklar ve şimdi herkese bildiremedikleri fikirlerini ilâna imkân bulacaklardır.

Ciddî ve resmî gazetelerin bu gazetenin neşriyatına cevap vermemeleri ise, yukarda söylediğim gibi, bu gazetenin gayet az satılmasındandır. İhtimal ki "Trakya,, nın neşriyatından Bulgar gazetelerinin bile haberleri yoktur.

Trakya gibi bir gazetenin neşriyatını esas ittihaz ederek Türkiye matbuatında yazılar yazılmasa her halde Türk - Bulgar dostluğunun takviyesine hadim olmıyacaktır, kanaatindeyim. Bulgaristanın diğer gazetelerinde "Trakya,, gazetesinin neşriyatı tarzında hiçbir yazı çıkmamıştır.

Bir abidenin küşadı ve Edirne hakkındaki sözler

"Sofyada son günlerde küşat merasimi yapılan abide münasebetile söylenilen nutuklar meselesine geçiyorum.

Bu meseleye, gazeteniz "Rehber,, gazetesinden naklen yapılan neşriyat üzerine haberdar oldum. Derhal Sofyaya telgraf çekerek resmî malûmat istedim. Gelen telgraftan yazılanların yanlış olduğu anlaşılmaktadır. Evvelâ abide, Edirnenin Bulgaristan tarafından işgali hatırasını tesbit için yapılmış değildir. Bulgaristanın Balkan harbine girişi münasebetile yapılmış ve Bulgaristanın Balkan harbine girdiği tarihin yıl dönümünde açılmıştır. Edirnenin işgali münasebetile tekrezdilmiş olsa idi, altı ay daha sonra yani Edirnenin işgali tarihi olan 23 martta küşat resmi yapılırdı. Sonra "Rehber,, gazetesinin yazdığı gibi söylenilen nutuklarda Edirneden, Edirne üzerindeki emellerden bahsedilmiş değildir. Bulgar harbiye nazırı söylediği nutukta Bulgar askerlerinin meziyetlerinden bahsetmiş bu arada "Balkan harbinde Bulgar ordusu şimdi dostumuz bulunan kahraman Türk askerleri karşılaşmış ve bu askerlerin meliğini yakından anlamıştır,, demiştir ki "Rehber,, gazetesi bunun bu kısmından her nedense bahsetmemiştir.,,

Suriyenin istiklâli

Fransa ile bir muahede yapılıyor

Fransa ile Suriye arasında Suriye hükûmetinin vaziyetini alâkadar eden bir muahedename akti için faaliyete geçilmiştir.

Geçenlerde Paristen Suriyeye giden ve memleketimizi de ziyaret eden Fransanın Suriye fevkalâde komiseri M. Ponsot bu muahedenamenin bir projesini beraberinde Suriyeye götürmüştür. Verilen malûmata göre bu muahedenamenin esasları şunlardır:

1— Suriye müstakil bir hükûmet halini alacaktır.

2— Suriye işgaldenberi Fransa tarafından yapılan masrafları tanıyacaktır.

3— Suriyede çalışacak bütün fen müşavirleri ve askerî muallimler Fransızlar arasından seçilecektir.

4 — Hudutların muhafazası için Suriyede bir Fransız kıt'ası bulunacak, bu kıt'anın masraflarını Suriye hükûmeti verecektir.

5 — Suriye gümrüklerini, bir teminat olarak Fransaya terk edecektir.

6 — Suriye hükûmeti Fransanın muvafakatı olmaksızın her hangi bir ecnebi devletle muahede aktedemiyecektir.

7 — Suriye hükûmetinin Fransanın muvafakatile hariçte kendini temsil ettirmiye hakkı olacaktır.

8 — Bu muahedenamenin imzasından üç yıl sonra Fransa Suriye hükûmetinin Milletler cemiyetine girmesini talep edecek ve kabulü için çalışacaktır.

Darülfünun talebe cemiyetinin çay ziyafeti

Darülfünun edebiyat fakültesi talebe cemiyeti tarafından dün öğleden sonra müderrisler ile talebe arkadaşlara bir çay ziyafeti verilmiştir. Bu ziyafette Darülfünun edebiyat fakültesi müderrisleri ile talebeler hazır bulunmuşlardır.

Çay geç vakite kadar devam etmiştir.

Askerî müzede bulunmuş mühim bir eser

Askerî müze kütüphanesinde meşhur Türk âlimlerinden Ali Şirnivi tarafından yazılmış ve Hüseyin bey Kura tarafından mühürlenmiş bir kitap bulunmuştur.

Kitap çok mühimdir. Müze idaresi 704 senesinde yazılmış olan bu eseri tetkik ettirecektir.

Mühendis mektebinde müderris muavinliği

Mühendis mektebinde açık bulunan müderris muavinliği için iki talip imtihana girmiştir. Bunlardan birisi mühendis mektebinden mezun ve Avrupada doktorasını yapmış bir mühendistir. Diğeri ise eczacı mektebinden mezundur.

Yapılan imtihanda eczacı mektebi mezunu muvaffak olduğu bildirildiğinden vekâlet bu meseleyi garip bularak tetkike başlamıştır.

• Günün Haberleri •

Maden kömürü

İhracatımız

2 milyon liradan fazla artmıştır

1932 senesi ilk on ayı zarfındaki kömür ihracatımızı gösteren bir istatistik hazırlanmıştır.

Buna göre 10 aylık ihracat 2,682,168 lira kıymetinde 279.368 kilodur.

Bu rakam geçen sene 1,246,353 lira kıymetinpe 108,614 ve 1930 senesinde ise 849.178 lira kıymetinde 59.493 kilo idi.

Bu rakamlara nazaran üç sene zarfında kömür ihracatımız 220 bin kilo artmıştır. Bunun kıymeti de (2) milyon liradan fazla tutmaktadır.

1932 senesi ilk on ayı zarfındaki kömür ihracatımız en çok Yunanistan ve italyaya sonra sırasile Fransa, Romanya, Irak Suriye ile Mısıra yapılmıştır.

Yumurta ihracatı da artîyor

1932 ilk on ayı zarfındaki yumurta ihracatımız 7,324,576 lira kıymetinde 23,098 kilodur.

1931 senesinde 8,979,934 lira kıymetinde 21,952 kilo olan bu miktar 1930 senesinde 7,382,725 lira kıymetinde 16,496 kilo idi.

Bu rakamlardan anlaşıldığına göre yumurta ihracatımız üç senedeberi muntazaman artmaktadır.

1932 senesinde en çok ihracat yatığımız memleketler Italyadır. Bundan sonra sırası ile Ispanya, Fransa, Yunanistan ve Mısır ile Almanya, Estonya gelmektedir.

incir ihracatına gelince..

ihracat ofisinin hazırladığı bir istatistiğe göre 1932 senesi ilk 10 ayı zarfındaki incir ihracatımızın yekûuu 1.633.493 lira kıymetinde 15,770 kilodur.

Bu yekûn geçen sene 3,184,880 lira kıymetinde 16,509 kilo idi. 1930 senesinde ise 1.827.915 lira kıymetinde 12.096 kilo idi.

Bu rakamlardan anlaşıldığına göre son üç sene zarfındaki incir ihracatımız geçen sene en yüksek mevkide idi. Bu sene geçen senekinin yarısı kadardır.

Konservatuvar mütehassısı

istanbul Konservatuvarında tetkikler yaparak konservatuvarın tekâmülü ve ıslâhı çareleri etrafında bir rapor hazırlaması için Viyanadan çağırılan Profesör Marks konservatuvardaki faaliyetine devam etmektedir.

Profesör bilhassa konsrvatuvar kütüphanesine büyük bir ehemmiyet vererek burada buluvan kitapları tasnif ve kütüphaneyi tanzim ettirmiş, eksikleri tespit etmiştir. M. Marks bir haftaya kadar belediye reisliğine vereceği raporunda eksik bulunan bu eserlerin tamamlanmasını tavsiye edecektir.

Profesörün on gün kadar daha şehrimizde kalacağı anlaşılmaktadır.

Fenlandiyalı muganniye

Şehrimize geldiğini yazdığımız Fenlandiyalı muganniye Matmazel Saga Leander bu akşam Tepebaşındaki Casa d'Italia kulübünde bir konser verecektir.

Ankara – Istanbul

Tayyareler bugün Yeşilköye nakledîliyor

Ankara - istanbul arasında işletilmek üzere Amerikadan getirilen iki tayyarenin gümrük muamelesi bitirilmiştir, Ambalâj halinde bulunan tayyarelerin bugünden itibaren Yeşilköy tayyare istasyonuna nakline başlanacaktir. Tayyareler Yeşilköyde kurulacaktır.

Alâkadar makamlarla temas etmek üzere Ankaraya gitmiş olan Amerikalı Mutahassıs M. Hals'ın bugünlerde şehrimize gelmesi beklenilmektedir.

Doktorların aylık içtimalarında

Etıbba Muhadenet cemiyeti aylık içtimaını dün öğleden evvel Halkevinde yapmıştır.

Bu içtimada cemiyete ait işler görüşülmüş bu arada bilhassa "Tabibi müdavi,, meselesi görüşülmüştür.

Doktorlardan bir kısmı, evvelâ bir doktora müracaat eden ve bundan sonra ikinci bir doktora tedaviye giden hastalar karşısında doktorların vaziyetini münakaşa ederek birinci doktordan kâğıt alınması fikrini ileriye sürmüşlerdir.

Diğer bir kısım doktorlar da bu şeklin teamüle bırakılmasını söylemişlerdir. Uzun süren münakaşa neticesinde müsbit bir karar verilemiyerek içtimaa nihayet verilmiştir.

Galatasaray mezunları

Galatasaray lisesi bankacılık ve ticaret kısmı mezunları cemiyeti tarafından dün akşam Tokatlıyan otelinde bir çay ziyafeti verilmiştir.

Yatı mekteplerinin birleştirilmesi

Dumlupınar ve inönü Şehir yatı mekteplerinin ayni binada birleştirilmesine karar verilmiştir.

Bu karar üzerine bu iki mektep Yıldızdaki büyük binaya taşınacaktır.

Diş tabipleri toplanamadılar!

Diş tabipleri cemiyetinin senelik kongresi dün Halkevinde yapılacaktı. Fakat ekseriyet olmadığından kongre tehir edilmiştir.

Dün gece Miracı Nebevî gecesi idi

Dün gece mübarek Miraç gecesine tesadüf ettiğinden bütün camilerle mesçitler kandillerle donanmıştır.

ölüm

Anadolu ajansı mümessil vekili Necip Beyin validesi ve merhum doktor Süleyman Muhtar Beyin refikası Sıdıka Hanım vefat etmiş, Cenazesi dünkü gün kaldırılmıştır.

Matemli ailesine sabır ve teselli dileriz.

Fatih Belediyesinde

Rüşvetçi

Bir memur yakayı nasıl ele verdi?

Fatihte belediye fen heyetinde bir rüşvet cürmü meşhudu yapılmıştır. Fatihte oturan Sait B. isminde bir zat evinin duvarının inşası için belediyeye müracaat etmiştir. Fakat bir kâtip Sait Beye müşkülât çıkarmış haritalar ve diğer bir çok vesikalar istemiştir. Sait bey bunları hazırlıyarak yene daireye gitmiş, fakat kâtip buna da itiraz edince, vaziyeti anlıyan Sait bey para teklif etmiş, kabul olunmuştur. Sait bey derhal belediye reis muvini Hâmit beye meseleyi anlatmıştır.

Sait bey bir çok paralar hazırlamış bunların numaraları tesbit edilerek daireye gidilmiş. Sait Bey parayı kâtlbe vererek yanından ayrılırken müfettişler ile diğer memurlar kâtibin üstünü aramıya başlamışlardır. Paralar bulunduğu için zabıt varakası tutulmuş ve kanunî takibata başlanmıştır.

İpekli kumaş kaçakçılığı

Gümrükte bir ipekli kumaş kaçakçılığı meydana çıkarılmıştır. Müfettişler tahkikata devam etmektedir.

Çanakkalede karaya oturan bir vapur

Loyt Triyestinonun Holom vapuru Çanakkalede Akbaştan geçerken havanın bozukluğundan dolayı iyi manevra yapamamış ve karaya oturmuştur.

Çanakkale tahliyesi tarafından derhal kurtarılmıştır.

30 bin kızıl aşısı

Istanbul, Beyoğlu, Üsküdar ve Kadıköy semtlerindeki ilk mekteplerde bir hafta zarfında 30 bin çocuğa kızıl aşısı yapılmıştır.

Edirne valisi

Boğazındaki bir rahatsızlığı tedavi ettirmek üzere şehrimize gelen ve Cerrahpaşa hastanesinde tedavi olunan Edirne valisi Salim özdemir bey iyileşmiş ve Edirneye dönmüştür.

Yoyo salgını köylerde

Uzunköprüden Edirnede çıkan "Milli gazete,, ye yazılıyor:

Son zamanlarda Istanbulda büyük, küçük herkesi eğlendiren ve moda hükmüne giren "Yoyo,, adlı oyuncak nihayet kasabamızda da aldı, yürüdü. Her kesin elinde Yoyo.. Sokaklarda, çarşı başlarında çocuklar, hatta bazı gençler bile Yoyo oynamaktadırlar. Bir kısım mektep talebeleri bu oyuncağı taklit ederek kendileri yapmakta ve böylelikle yeni oyun ihtiyaçlarını gidermektedirler.

Kurt sürüsü dolaşıyor

Uzunköprü halkı telâşa düştü

Son günlerde Uzunköprüde kurt sürüleri civardaki köylerde dolaşmıya başlamışlar, bu hal köylüler arasında heyecan ve korku uyandırmıştır.

iki gün evvel dört azgın kurt Harmanlı köyü civarından geçmiş, başka bir istikametten gelen bir kurt sürüsile birleşerek ormanlığa inmişlerdir. Bunları gören çiftçi ve çobanlar epi korku geçirmişlerdir.

Diğer bir sürü Çavuşlar köyünde bir sürüden üç keçi kapmışlardır. Bu kış kurtların pek çok olacağı tahmin edilmektedir. Köylüler sürülerden başka insanların hayatını da tehlike içinde bırakan kurtlarla hükûmetin mücadele etmesini istemektedirler.

Bir yatakta ölü bulunan genç

Yozgat refikimizin yazdığına göre, birkaç gün evvel Yozgat Yerköy istasyonunda esrarlı bir hadise olmuş, Haço atlı bir genç hat mühendislerinden Nurettin beyin kız kardeşinin yatağında ölü olarak bulunmuştur.

Adliye tahkikata başlamış ve ölümün bir intihar olduğu hakkındeki iddiaları dinlemiştir. Fakat adliye tahkikatından bunun bir intihar değil bir cinayet olduğu anlaşılması üzerine mühendis Nurettin Beyin babası emin efendi tevkif edilmiştir.

Emin Efendi maktul Haço ile kızını bir yatakta görmüş ve Haçonun masa üzerinde bıraktığı tabancayı alarak ateş etmiş, genci öldürmüştür. Kurşunlardan biri de kızına isabet ederek onu da hafifçe yaralamıştır.

Evlere kıymet takdiri

Beyoğlu ve Istanbul tarafındaki tahriri müsakkafat komisyonları bütün evleri, apartmanları birer birer tetkik ederek kıymet takdir etmektedir.

Bu kıymetler bilâhara ev sahiplerine tebliğ edilmektedir. Ev sahipleri bu kıymetlerin çokluğundan dolayı itiraz etmektedirler.

15 yıl evvelki VAKIT

- 26 Teşrinisani 1917 -

— Lort Sesil yeni Rus hükûmetinin kabul ve tasdik edilmiyeceğini bildirmiştir.

— Haremişerifi Hazreti Nebevî eagavatından Nakibülagavat faziletlû Elmas ağa müceddeden ve hanberi ağalarından Nezir ağa tebdilen üçüncü rütbeden Osmanî nişanı ile taltif olunmuştur.

— Rusyada Maksimalist gazeteler hafi muahedelere dair vesaikın neşrine başlamışlardır.

Neşredilen vesaik içinde Çanakkale harekâtına ait vesaik ile (Ntere - çenko) nun mahremane telgrafı bulunmaktadır.

— İngilterenin Petersburg sefiri (Boşanan) hafi vesaik neşrine başlandığı takdirde sefaret erkânı ile birlikte derhal Petersburgu terketmesi için hükûmeti matbuasından emir almıştır.

Kitapçılara göre .. mektep kitaplarını ucuzlatmak kabil mi?

Kitapçı Halit Beye bakılırsa maarifin kitapları basması fena netice verir

Mektep kitaplarının ucuzluğu mevzuu üzerinde yaptığımız neşriyatı takip eden anketimize devam ediyor ve mektep kitaplarının bitaraf bir heyet tarafından tetkiki ve seçilmesi mukabilinde yazıcısına mükâfat verilerek bu kitapların hükûmete mal edilmesinin bugünkü şekle göre daha muvafık olup olmıyacağını araştırıyoruz

Dün kendisile konuştuğumuz, tâbi ve muallim Ahmet Halit beyde şunları söyledi:

— Müsaade ederseniz evvelâ muhterem Vakıt'a mektepleri, kitap basanları, çocuk velilerini ve maarif vekâletini en fazla alâkadar etmesi lâzım gelen bu anketi açtığı için borçlu olduğumuz teşekkürü ifa edeyim.

Bizde mektep kitapları nasıl seçilir, nasıl basılır, nasıl satılır? Kısaca bundan bahsetmeliyim:

Herkes mektep kitapları yazabilir. Yazdığını vekâlete yollar, tetkik edilir, muvafıksa kabul olunur. Binaenaleyh bugünkü resmî listede aldığımız rakkamlara göre 28 alfabe, 13 kıraat, 14 hesap ve hendese... meydana gelmiştir.

Kitapçılardan biri bunlardan bir tanesini basar, diğer bir kitapçı başka birini basar. Bunlardan biri fazla satış yapar, öteki yapamaz. Yapamayınca başka bir kitap satın alır, onu da basar. Bu suretle bir kitapçının ayni derse ait birkaç kitabı meydana gelir. Ancak bunlardan yalnız bir tanesi oldukça satılır, ötekiler depoda kalır.

İşte hiçbir kitapçının günahı olmaksızın mektep kitaplarının daha temiz ve daha güzel, daha ucuz olamayışının en mühim sebebi budur. Mektep kitapçısının bütün kazancı satılamıyarak stok kalan bu nevi kitaplara bağlanmıştır.

Bu vaziyet meydana gelince birbirine rakip kitapçılar ellerindeki stokları her ne behasına olursa olsun sarfedebilmek için muhtelif çarelere baş vururlar. Her nevi rakabete girişirler. Binlerce liralık nümune mekteplere dağıtılır, vilâyetlere memurlar çıkartılır, beyannameler dağıtılır ve nihayet iskonto müzayedesi başlar. Derken taşradan şu şekilde telgraf ve mektuplar gelmiye başlar:

Neşriyatınızı kabul edeceğiz. Iskonto kaçtır?

Buna cevap verilir: 30 veriyoruz.

Tekrar sorulur:

Rakibiniz 35 veriyor. 40 yaparsanız alırız.

Böylece kitapların iyiliği ve faydası değil, verilecek ıskonto kitapların seçilmesi hususunda birinci derecede hakim rol oynar.

Hiç bir kitapçının muntazam bir hesap ve kitabı olmadığı için kâr ve zararını takdir etmesine de imkân yoktur. Bir çok muamelelerini bono ile yaptıkları için de zararlarının farkında değildirler. Bu hal devam ettiği müddetçe:

1 — Kitapçılar para kazanamıyacaktır. Bugünkü sefaletleri devam edecektir. Herkes onların bütün kazançlarını ıskontoya verdiklerini ve sık sık değişen programlar yüzünden bir kaç senede bir stok mallarını okka ile satmaya mecbur olduklarını bilmedikleri için kitapçıların dehşetli para kazandıklarını, ve ihtikâr yaptıklarını zannetmekte devam edeceklerdir,

2 — Kitap fiatlerinin ucuzlamasına imkân kalmıyacaktır. Çünkü bir ve nihayet iki çeşit kitap basıldığı takdirde satılacak miktarla on hatta on beş çeşit kitap basılıp depolarda çürümiye mahkûm edildiği zamanki vaziyet şüphesiz birbirine benzemez.

3 — Memleketin daha güzel kitaplar görmesine de imkân kalmaz. Çünkü kazanç kitaba değil iskontoya feda edildiği ve bir çok kimseler iyi ve hatta ucuz kitap değil, iskontosu çok kitap aradığı cihetle kitapların iyiliğine meydan kalmıyor.

Şu halde buna bir çare bulmak lâzımdır.

Benim düşündüğüm nokta şudur:

Maarif vekâleti bir sene evvelinden haber vermek şartile listede mevcut bütün kitapların programdan çıkarıldığını ilân etmeli. Ve her nevi kitaptan bir ve nihayet iki çeşit yeni kitabın yazılmasını müsabakaya koymalı. Bunu kat'iyen kendi seçeceği bir heyete yaptırmamalı, eli kalem tutan ve bilhassa muallimlik yapmış olan her ferde iştirak hakkını vermelidir.

Tetkik ve intihap hakkı bilâkaydü şart Maarif vekâleti talim ve terbiye heyetine aittir. Bizim için onlardan daha bitaraf bir heyet olamaz.

Her derse ait bir ve nihayet iki kitap ayrıldıktan sonra bunlar bir mektep devresi yani ilk mektepler için beş, orta mektep ve liseler için üç sene müddetle kabul edilmelidir. Bu müddetin hitamına kadar başka hiçbir kitap kabul edilmemelidir. Aksi takdirde netice bugünkü gayri tabiî hale varır.

Hatıra gelecek nokta

Bu yüzden para kazanan bir takım muharrirler açıkta kalmıyacak mı?

Ona da cevap verelim: Bu muharrirlerden birkaç tanesi bir araya gelerek müsabakaya müştereken dahil olurlar. Böylece telif hakkından bugünkü bütün muharrirler istifade etmiş olurlar. Yani bir eser beş muharririn imzasile çıkar ve onların müşterek mahsulleri olacağı için o nisbette de kıymetli olur.

Şimdi hazırlanan bu kitapların basılmasına gelelim:

Ben kitap meselesinde devletçiliğin kelimenin bütün manasile aleyhindeyim. Bu işe devletçilik karışınca memlekette ilmî, edebî ker nevi kitap neşriyatı birdenbire duracak ve memleket muhitini kitapsızlığın zülmeti kaplıyacaktır. Harf inkılâbından beri meydana çıkarılan bütün eserler mektep kitaplarından edilen birkaç kuruşluk istifadenin mahsulüdür. Mektep kitapları devletin eline geçince kitapçıların neşriyat menbaı kuruyacak ve bu kuraklık zaten okumıya pek de heveskâr olmıyan bugünkü neslin kitapla alâkasını kesmiye kâfi gelecektir.

Biz bugün bin tane kitap basıyoruz. En kabadayı satışımız üç yüzü geçmiyor. Bütün bastığımız kitaplarda zarar ediyoruz. Fakat millet bir gün okumıya başlıyacaktır, onları elbet okutabileceğiz. Gazeteler kitap reklâmlarını ucuz kabul etmiye başlıyacaklar. Bol bol ilân verebileceğiz. Taşrada muntazam bâyi teşkilâtını gazeteciler ve kitapçılar elele vererek yapacağız. Maariften kuvvetli yardımlar göreceğiz. Mektep kitapları meselesi halledilerek cebimize beş on para girecek diye bekliyoruz. Bu ümitler olmasa hepimiz dükânlarımızı kapatacak vaziyetteyiz. Dişimizden, tırnağımızdan arttırarak büyük fedakârlıklarla bastığımız kitapları görenler bizim para kazandığımızı zannediyorlar. Onlar dükkânlarımızı kapatacağız ve mallarımızı okka ile satacağımız gün ancak inanacaklardır. Çok samimî bir itiraf olan şu satırlar bugünkü vaziyetimiziz en doğru ifadesidir.

Şu halde ne yapmalı?

Maarif vekâleti ilk, orta ve liselere mahsus yeniden intihap edilecek ve yazılacak olan bu eserleri bugün mektep kitapçılığı ile uğraşan bütün kitapçıların bir araya geleceği bir şirkete tevdi etmeli, ve kendi kontrolu altında, istediği şekilde basılmasını temine çlışmalıdır.

Böylece bir kere Avrupa kitapları derecesinde nefis ve faydalı eserler vücude getirilebilir. Sonra rekabet yüzünden başka kitapçının eline geçmesin diye satın alınarak depolarda çürüyen kitaplara para verilmiyeceği ve bugünkü gayri meşru iskontolar yapılmıyacağı, ve alış veriş peşin olacağı için kitap fiatları da bu günkünün üçte biri nisbetinde azalabilir.

Aynı zamanda Maarif vekâleti çok yorucu bir iş olan mektep kitapçılığı derdinden kurtulunca kitapçıların basamıyacağı yüksek ilmî eserlerin neşrine imkân bulur. Kitapçılarda beş sene içinde birkaç bin tane mektep kitabı haricinde faydalı eserlerle millî kitaphanemizi zenginleştirmiye çalışırlar.

Istanbul Belediyesi:

Darülbedayi Şehir Tiyatrosu Temsilleri :

Bu akşam saat 21, 30 da (üç saat) Opereti

3perde27tablo

Yazan: Ekrem Reşit B.

Besteliyen: Cemal Reşit B.

İSTANBUL BELEDİYESİ DARÜLBEDAYİ

Cihan iktısat konferansı

Ihzarî komisyonlar, müfrit milliyet veya müfrit beynelmileliyet cereyanları karşısında bir iş yapamıyor

Onun için konferansın toplanacağı zaman hep gecikmektedir

Cihan iktısat konferansının artık gelecek nisandan evvel toplanmıyacağı anlaşıldı. Konferans belki daha sonraya da gecikir. Ingilterenin Başvekili Mister Makdonald irat ettiği bir nutukta konferansın hali hazırda toplanmasından hiçbir fayda hasıl olmıyacağını söyledikten sonra konferansı toplayıp vaziyet hakkında nutukta irat etmeninin dünyaya hiçbir fayda vermiyeceğini, bütün dünyanın nutuklardan bıktığını, dünyanın konferanstan dünya ticaretini felcten kurtaracak ve yalnız beynelmilel piyasayı değil dahilî piyasaları da canlandıracak hareket beklediğini anlatmıştır.

Alâkadar hükûmetlerin anlaşmasından evvel cihan iktısat konferansı toplamıya hiçbir fayda bulunmadığı ap aşikârdır.

Halbuki bu hükûmetler henüz anlaşamamışlardır. Bunların anlaşmaları bertaraf, henüz her hükûmet konferansta takip edeceği siyaseti bile kararlaştırmış değildir. Onun için Cenevrede toplanan ihzarî komiteler henüz hiç bir mesele üzerinde uyuşamamışlar, konferansa teklif edecekleri meseleleri kararlaştıramamışlardır. Zaten ihzarî komisyonun hazırlıyacağı meseleler, mesul hükûmetler tarafından ancak etraflı tetkikattan sonra kararlaştırılacak bir mahiyettedir. Bu meselelerin herhangi birisi sırf iktisadî veya malî mahiyette değildir. Her meselenin siyasî ve içtimaî tarafları da vardır.

Meselâ, bir iktısatçı, sanayi memleketlerinden birinin, piyasada sanayiini terviç edebilmek için ziraat maddelerini istihsal etmemesini bu gibi maddeleri ziraat memleketlerinden almasını teklif edebilir. Bu teklif beynelmilel sanayii canlandıracak bir mahiyettedir. Ziraat memleketleri için de faydalıdır. Bu suretle sanayi memleketlerinde işsiz kalacak rençberler, sanayi fabrikalarında iş bulurlar. Fakat hangi sanayi memleketi ziraatini tahribe razı olabilir.

Sanayici memleketler ziraatlerini feda etmedikleri gibi ziraatçi memleketler de sanyili sti... ler ve her ihtiyaçlarını dahilde tatmin ediyorlar. Buna iktısa... milliyetperverlik denilir.

Mütehassıslara göre beynelmilel ticareti felce uğratan en mühim âmiller bunlardır. Iktısa... milliyetperverliğin ifratı da, iktı... sadî beynelmileliyetin ifratı gi... buhrana sebebiyet veriyor ve bugünkü vaziyeti vücude getiri... yor.

O halde cihan iktısat konfe... ransının toplanmasından evv... her hükûmetin bütün bu mü... hazatı nazarı dikkate alarak müfrit milliyetperverlikten müfrit beynelmileliyetten de ar... da bir siyaset bulunması; mü... sanayiini ve millî menafiini fe... etmeden ticareti canlandırmı... yardım etmesi icap ediyor.

Her devlet bunu yaptıktan diğer devletlerle görüşerek kon... feransta hangi meseleler gö... şüleceğini kararlaştırdıktan so... ra iktısct konferansının toplan... masına imkân hasıl olur.

Bu mülâhazaları nazarı dikka... te aldığımız taktirde konferans gelecek Nisanda da toplanacağı... nı tahmin etmek doğru olmaz.

Fakat cihan iktısat konfe... sının beynelmilel mübadele ve... aitası bularak kambiyo müşkülâ... tını bertaraf etmesi bekleniyor. Bu mesele ise tamirat ve ha... borçları meselelerinin kat'i su... rette halline bağlıdır. Bu mese... leler etrafında Amerika ile yapı... lacak müzakereler uzun sürece... tir.

Amerikanın yeni siyasetini ka... rarlaştıracak yeni Cümhur re... ise ancak gelecek Martın 4 ün... işbaşına geçeceği ve o zama... kadar teslihatı azaltma kon... ransının bir neticeye varmı... umuıacağı için iktısat konfe... sının toplanmasına imkân hâ... olmuş olur.

Şimdilik vaziyet bu merkezde... dir.

Yugoslav notasına Bulgaristanın cevabı

Sofya, 25 (A.A) — Yugoslavyanın muhtelit bir komisyon teşkili hakkındaki notasına Bulgar hükûmeti bugün cevap ver... miştir. Bulgar hükûmeti Yugos... lav hükûmeti tahkikat yapılma... nı istediği müsademenin hudut üzerinde vuku bulmuş olma... Yugoslavya ülkesi dahilinde de cereyan etmiş olduğun... dan ve Bulgar hudut kuv... vetleri danlığıvaktinde haberdar edil... bulunduğundan dolayı Yugoslav... ya hükûmeti tarafından teklif olunan muhtelit komisyon işti... mamının hudut mürakabesi nizâ... namesine muvafık olmadığı ka... rindedir. Bulgar hükûmetinin ka... vabında bu gibi meselelerin hu... dut nizamnamesine tevfikan va... mahallinde mütekabil askeri ma... kamlar tarafından doğrudan doğ... ruya halledilmesi temenni olun... maktadır.

TAKVIM

	Cumartesi 26 T.sani 26 Recep	Pazar 27 T.sani 27 Recep
Gün doğuşu	7,00	7,01
Gün batışı	16,43	16,43
Sabah namazı	6,18	6,20
Öğle namazı	12,01	12,02
İkindi namazı	14,30	14,29
Akşam namazı	16,43	16,43
Yatsı namazı	18,21	18,20
İmsak	5,16	5,17
Yılın geçen günleri	314	315
Yılın kalan günleri	50	49

Radyoda :

İSTANBUL — 18 den 18,45 e kadar saz (Darüttalim), 18,45 ten 19,20 ye kadar orkestra, 19,20 den 19,45 e kadar fransızca ders (müptedilere mahsus) 19,45 ten 20 ye kadar orkestra, 20 den 21,30 a kadar Darüttalim, 21,30 dan 22,30 a kadar orkestra, ajans ve borsa haberleri, saat ayarı.

Sfenks konuştu!

Maurice de Cobra'nın Son Romanı : 34

Türkçeye çeviren: **Fahamettin Arvay**

— Hayır..

— Çünkü ekseriya yüzün dışında sivilce yoktur da ondan!. Bir çok kimselerin saklı yerlerinde çıban bile vardır.

rolarını

Oaralık garson kahvelerini, pürolarını getirdi. Komşu masadakiler kapı(ya doğru dönerek bir şey fısıldaştılar. Roberts de döndü ve gülümsiyerek

— Bak, Feredi, dedi, Dranagora mahranesini sen daha görmemiştin. İşte erkânı harp heyetile birlikte geliyor.

Altın işlemeli sarı, ipekli bir maşlah giyen Mahrane önlerinden geçti, arkasından ismokinli üç genç İngiliz bir Hintli ve bir kadın takip ediyorlardı.

Çok güzel bir kadındı. Teninin esmer rengi, giydiği sarı ipekli kumaşa çok uymuştu. Boynundaki pembe inciden gerdanlık, Dohlpur mihracasını bile imrendirecek bir güzellikte idi .

Roberts anlatmağa başldıa :

— Bu kadın, Hint prenslerinin içinde en asrileşenlerden biridir. Tam bir İngili zterbiyesi almıştır. Gayet zekidir. Hindistanda nadir tesadüf edilen bir tabiatı da vardır. Dedikodulara aldırış etmez! Onu Londra, Paris, Berlin ve Romada tanımıyan yoktur.

Bak şu gençle nasıl dansediyor! Bu kadına Ganj nehrinde vaftiz edilen Ganeş mabudesine kurbanlar kestiren bir adamın kızı demek için bin şahit lâzım.

— Onunla danseden genç kim?

— On sekizinci süvari taburundan Steve Burgess..

— Hangi Burges?. Şu hani (Delhi) de (Keşmir) Polo takımını mağlûp eden ekibin kaptanı Burges mi?.

— Tâ kendisi.. Samimî arkadaşımdır. Eğer beni görmüş olsaydı muhakkak yakalardı.

Kahvelerini içtiler. Birdenbire Roberts Nikolsona hitap etti:

— Hışt, bana bak.. Güzel Maharaneye galiba gözün kaymağa başladı...

— E... Pek de yalan değil!.

— Ona takdim edilmek hoşuna gider mi?.

— Niçin gitmesin?.

— Dur, öyle ise.. Burgesse işaret edeyim.

Polo şampiyonu, Robertsin göz işaretini çabuk anladı ve kalkarak seslendi :

— Vay, sen Kalkûtade mısın?. Ne zamandanberi?.

— Üç haftadanberi.. Arkadaşım Feredi Nikolsonu her halde giyyaben tanırsın?.

— Sonra Nikolsona dönerek ötekisini takdim etti:

— Mahir süvari yüzbaşısı Burgess..

İki yüzabaşı birbirlerinin ellerini sıktılar..

— Yüzbaşı Nikolson.. Hani şu 9 numaralı blokhavzın meşhur Nikolsonu mu?.

Nikolson mütevazı bir baş işaretile tasdik etti ..

— Öyle ise müsaade edin de ellinizi tekrar sıkayım.. Bende şayet böyle bir vaziyette bir hücum hareketi yapacak olursam her hal de sizden nasihat alacağım.

Roberts sözünü kesti :

— Bana bak Setev.. Maharanenin bugünlerde gözdesi kim acaba?.

— Daha belli değil!. Yanımdaki iki arkadaştan hangisini tercih etsin diye tereddüt ediyor.. Şimdilik terazi iki yana yalpa yapıyor...

— Öyle ise, asil Maharane Hazretlerine arkadaşım -Feredіyi takdim et de belki teraziyi düz durdurmağa muvaffak olur!.

Yüzbaşı Burgess, Nikolsona bakarak gülümsedi, sonra :

— Benimle beraber geliniz!..

Dedi. Her ikisi de tereddüt ettiler:

— Fakat böyle birdenbire dam dan düşer gibi olur mu?.

— Canım.. Merak etmeyin.. O bilâkis memnun olur. Her gün masasında sizin gibi meşhur insanlar yok ya bunun!

Takdim merasimi çok neşeli oldu. Çiçeklerle donanmış masada şampanyalar su gibi aktı. Roberts'le Nikolson mahirane dansettiler. Daha sonra sohbet daha samimileşti. Nihayet barın kapanma saati gelince, güzel Hint prensesi:

— Hepinizi sarayıma davet ediyorum ,dedi , yatmadan evvel son viskileri bizde içeriz.. Stev, arkadaşlarımı sen otomobiline al. Ben de bu yeni dostlarımızla giderim.

Firiposun kapısı önünde Maharane'nin La Lorraaine spor otomobili bütün ihtişamile duruyordu. Gümüş ve altın yaldızla boyalı torpedonun önünde prensesin arması işlemeli bayrak sallanıyordu. (Meydan) dan yüz kilometre sür'atle geçildi ve prensesin sarayının türlü türlü ağaçlar, çiçeklerle bezenmiş bahçesinden girildi.

(Devamı var)

Fransadaki suiistimal meselesi

Paris, 25 (A. A.) — Meb'usan meclisinin bu gece yaptığı çok hararetli bir celsede Aeropostale meselesi hakkındaki istizah takrirlerinin müzakeresi nihayet bulmuştur.

Bu müzakereler esnasında M. Flandin ile sosyalistler arasında şiddetli çarpışmalar olmuştur.

Aeropostale hava kumpanyasında çalışan pilotlar hakkında takdiratlı mutazammın olan, parlâmentoda müteşekkil tali komisyonu, bu mesele hakkındaki müzakerede ortaya çıkan meseıeler hakkında tahkikat yapmıya memur eden, vergi yolsuzluklarının önünü almak ve Fransa - cenubî Amerika hattının - hükûmetin sıkı bir mürakabesi altında işlettirilmesinde devam edilmesini talep eden takrir saat 4 te 18 muhalif reye karşı 485 reyle kabul edilmiştir.

Bir Ermeni komünisti

Cenevre, 25 (A. A.) — Ermeni kimyageri Ariheme Melik Eltsian, tevkif edilmiştir. Kendisi Isviçrede şiddetli bir komünist propagandasını yapmakla itham olunmaktadır.

Kadın erkekten daha az metin değildir

Tayyareci Amy Jonson'un kırdığı rekor, dünya kadınlığı için yep yeni bir sinir ve beyin kudreti rekorudur

Tayyareci " Amy Jonson „un " Londra - Kap „ arasında yaptığı uçuş, ve kırdığı rekor, bütün dünyada kadın kudretinin, kadın metanetinin en canlı ve en kuvvetli misali sayılıyor. Kadın tayyareci, 6000 mil uzanan mesafeyi, geceli gündüzlü uçarak geçmiş, bütün yol esnasında ancak beş saat uyumuştur.

Amy Jonson kocasının muvafakatile, kocası tarafından kazanılan rekoru kırmak üzere hareket ettiği zazan, onun tecrübesinden istifade etmiş, yolda tesadüf edceği tehlikeler hakkında malûmat almış, bulunuyordu. Amynin kocası, bu uzun mesafeyi daha evvel muvaffakıyetle geçmiş olduğu için onun tecrübeleri, elbet, çok kıymetli idi.

Fakat Amy Londradan hareket ettiğ ve havalandığı andan, yani geçen pazartesi günü saat 1,30 dan cuma günü 1,30 Kab şehrine yere indiği ane kadar yalnız kendi tecrübe ve muhakemesine, yalnız kendi kudret ve metanetine güveniyordu. Çünkü Amy daha evvel, yalnız başına Avustralyaya kadar uçmuş ve o zaman büyük hava seferleri yapmağa lâyık olduğunu bütün dünyaya göstermişti. Onun bu seferki muvaffakiyetini, âzamî derecede, evvelki tecrübeye borçlu olduğunda şüphe yoktur.

Bununla beraber onun muvaffak olmasına âmil olan bir sebep daha vardır. Amy'nin bu son sefere başlamasından evvel, Ingilterede bir çokları, onun giriştiği macerayı başarmak için kâfi derecede kuvvet ve metanet sahibi olmadığını, bu macerayı muvaffakiyttle başarmak için lâzım olan sinir kuvvetine malik bulunmadığını söylüyorlar. Fakat tayyareci Amy bunların birine kulak asmıyor, kendi kuvvet ve metanetine inanıyordu.

Neticede Mis Amy seferi yaptıktan başka, kocasının kazandığı rekoru 11 saat farkla kırmış, ve umulmayan muvaffakiyeti kazanmıştır.

Seferin en tehlikeli mıntakası büyük çöldü, Sahrayı kebir..

Amy burasını geçerken, onun muvaffakiyetsizliğe uğradığını anlatan bazı haberler alınmış, fakat neticede, makinesinin ehemmiyetsiz bir arızaya uğradığı, bu yüzden ancak dokuz saat kadar geciktiği anlaşılmış, bundan başka onun diğer bir meziyeti de tezahür etmişti.

Amy, tayyare mühendisi ve makinecisi bulunmadığı bir yerde, hemen kollarını sıvayarak makinenin tamirine başlamış, bunu da muvaffakiyetle yapmış, ve yoluna devam etmiştir. Bu yüzden, yolculuk dokuz saat geciktiğine göre, bu ârıza vuku bulmamış olsaydı, Londra ile Kap arasındaki mesafe şöyle böyle dört güne inecekti. Bununla beraber Amy, gene rekor kırmış, birbirinden 6000 mil uzaklığında iki şehir arasındaki mesafeyi, on saat daha indirmeye muvaffak olmuştur.

Onun kazandığı bu muvaffakiyet, kolay kolay kırılacak bir mahiyyette değildir.

Bu sefere karşı bütün dünyada alâka uyandıran en mühim âmil onun bir kadın tarafından başarılmasıdır. Bundan böyle kadının tahammül ve metanet itibarile erkekten geri olduğunu söylemeye imkân kalmıyacaktır. Bilâkis kadınlar, bu hususta erkeklerle müsavi olduklarını ferah ferah iddia edebilirler!

İşliyen Yara

Millî Roman — 20 — Yazan: Necmettin Halil

Çocuklar, düşününüz ki bu kolej ancak hayırperver ve insaniyetperver bazı dostlarımız sayesinde yaşıyor. Onlar ancak insanî maksatlar için Amerikadan buraya seve seve para gönderiyorlar: Böyle bir teşebbüsten haberdar olmak şüphe yok ki onları memnun etmiyecektir. İçinde bulunduğunuz, feyiz aldığınız müessesenin istikbalini düşünmek te borcunuzdur.

Mister Allenin evindeki içtimaa iştirak eden çocuklar için vaziyet gayet açıktır; böyle bir teşebbüse taraftarlık etmek bütün o parlak hulyalara feda etmek demektir. Halbuki Amerikaya gidemedikleri takdirde burada uzun seneler zarfında öğrendikleri şeyler ve bilhassa ve elde ettikleri lisan hiçbir işe yaramıyacaktır.

Bu çocuklar artık kendileri için bu muhiti dar ve kifayetsiz buluyorlar, daha geniş sahalarda daha şümullü mefkûreler için çalışmayı özlüyorlardı.

*

Mister Allenin evinden çıkıp kolej binasına dönerlerken Turan arkadaşlarına dedi ki:

— Yahu, Mister Allen yanlış düşünmiyor. Hem de böyle dedi kodu uyandıran bir mevzua girmekte ne mana var? Sanki yapacak işimiz mi kalmadı?

*

Ertesi gün müdür doktor Vud "tayyare iaenesi kolu„ teşkili hakkında Rıza ile arkadaşlarının yaptıkları tahrirî müracaatı da müphem bir vaitle atlattı; şimdi o, Mister Allen tarafından talebe arasına saçılan nifak tohumlarının filizlenmesini bekliyordu.

Hakikaten, o sabahtan itibaren bahçede, mütaleahanede, hatta yatakanede, fırsat çıktıkça, gitgide halkası büyüyen münakaşa grupları teşekkül etmiye başladı.

Talebe arasındaki anlaşamamazlık, duygu ve düşünce ayrılığı tekrar meydana çıkmıştı.

Teşebbüs taraftarları, talebe yekûnuna nazaran, azlık olmakla bdraber kalplerindeki ateş ve heyecan dolayısile kendilerini kuvvetli buluyorlardı. Ekseriyet, Türk olmıyan talebe gibi, bu teşebbüse alâkasızlık gösterenlerle muhaliflerdeydi.

Münakaşalar gittikçe şiddet peyda ediyordu. Hatta bir tanesinin bir dövüşmeyle neticelenmesine ramak kalmıştı. Muhalifler Mister Allenden aldıkları ilhamla enternasyonalizm bahsinde karşılarındakileri ilzam edemeyince Turanın arkadaşı olan Hüseyin Mister Allenin son mütaleasını ifşa etmek gafletinde bulundu. Bunun üzerine Rıza saçları dimdik olarak ouun üzerine yürüdü :

— Haydi oradan seciyesiz teres! diye bağırdı. Biz burada bilmem hangi Amerikalının gayesine hizmet edecek değiliz. Onların para verip vermemeleri de bizi alâkadar etmez. Keşki vermeseler! Bunlar da buradan ekmek çıkmadığını anlıyarak belki caddeyi tutarlar.

Fakat yediğin ekmek mukâbili bile olsa, böyle millî bir maksada hiyanet etmen alçaklıktır. Oteki mekteplerdeki arkadaşlarımızın bizim hakkımızdaki düşüncelerinden de mi utanmıyorsun? içimizde böyle senin gibiler bulundukça dışarıda bizim hakkımızda ne düşünseler haklarıdır. Haydi git, istersen, bu söylediklerimi de efendilerine yetiştir.

Hüseyin gözlerinde kızgın kıvılcımlar uçuşan Rızaya filî bir mukabele yapacak kudrette değildi. Yemesi pek yakın bir ihtimal dahiline giren dayaktansa ancak arkadaşlarının müdahalesi sayesinde kurtulabildi.

*

Ertesi gün "Gayret" gazetesinin bu meseleye dair alıp neşrettiği bir haber cemiyet taraftarlarının zaferini kolaylaştırdı ve Doktor Vud, zoraki bir tasviple, cemiyetin teşekkülünü talebeye bizzat ilân etti.

Doktor Vud, düşüncesiz ve sefil bulduğu bu şehir matbuatından hiç hoşlanmaz ve mektep içinde çıkan herhangi bir hadisenin gazetelere aksetmesinden fevkalâde sinirlenirdi. Çünkü işte muvaffakıyet elde etmenin sessiz sadasız çalışmıya bağlı olduğunu bilirdi.

IV

Bu hadisenin serpintileri bir kaç gün devam ettikten sonra Kolejde alelâde hayat avdet etti. Turan gayesine bir an evvel vasıl olabilmek için olanca gayretiyle derslerine çalışıyordu, Bu sene en çok alâkasını yandıran ders bizzat müdür tarafından verilen tarih dersleriydi.

Hakikatte bu tarih dersierinin muayyen bir programı yoktu; nitekim bundan sonra da ingiliz edebiyatı muallіminden ayrıca umumî tarih dersleri alınırdı. Doktor Vud bilhassa lüzumlu bulduğu mevzular üzerinde dururdu. Bu tarih derslerinin muayyen bir kitabı da olmadığı için, talabe, müdürün tatlı tatlı anlattıklarını dinler ve sınıfı da sudan bir imtihanla geçerdi.

Doktor Vud bu sene çok şâyanı dikkat bir mevzu üzerinde idi; Avrupadaki "Reformasyon„u anlatıyordu. Biribirini takip eden derslerde vasıl olmak istediği netice şu idi:

(Devamı var)

6 kişiyi öldüren, 12 kişiyi yaralıyan deli

Seattle, 25 (A.A) — Sokakta bir çılgınlık buhranına tutulan bir kimse 6 kişiyi bıçakla öldürmüş ve altısı ağır olmak üzre 12 kişiyi yaralamıştır. Bu çılgın nihayet yakalanmış ve tevkif edilmiştir.

Canavar geliyor!

Bu bir kasap çırağı insan kasabı

Sekiz kadın öldürmüş, yalnız birinin cezasını görmüş olan haydut

Viyana, 24 (A.A) — 7 kadın öldüren Leitgoel, müebbet küreğe mahkûm edilmiştir.

(Bu haydut bundan başka bir kadın daha öldürmüş onun cezasını ölünce görmüştür.)

* * *

Avusturyada, yirmi sene içerisinde sekiz kadın öldüren bir canavarın muhakemesine başlanmıştır.

Bu canavar, bir kasap çırağıdır. Adı, Frants Laytgöb'tür. Görünüşü de kaba ve haşin olan bu iri, yarı kasap çırağı, yaptığı kanlı işlerden hiç birisini inkâr etmiyor, ancak aklı sıra kendisini en ağır cezadan kurtarabilecek bir müdafaa yolu tutturmuştur. Ben, tabiî halde bir insan değilim. Ruhum ve dimağım, hastadır. Bu kadınları, mutlaka öldürmek ihtiyacını duydum. Kendimi zaptedemedim!„ diyor.. Buna karşı, müddeiumumilik, onun bu cinayetleri sırf para ele geçirmek maksadile yaptığını söyliyerek, bunu ispat edecek deliller ileri sürüyor.

Hapishanede yatmış, sonra..

Kasap çırağı, evelce de hapishanede yatmıştır. Hem kısa bir müddet değil. Tam on altı buçuk sene! Bu mahkûmiyeti, yalnız altıncı cinayetinden dolayıdır. On altı buçuk senelik mahkûmiyet müddetini tamamladıktan sonra, hapishaneden çıkar çıkmaz, gene cürüm işlemeğe başlıyan canavar, kurbanlarının sayısını sekize çıkarmıştır.

Anlaşılan, ele geçmemiş olsaymış, daha bir çok kişinin ölümüne sebep olacakmış! Canavarın yedi kurbanı kimlerdir ve ne şekilde öldürülmüşlerdir?.

Öldürülüş sırasile şöyle:

ilk cinayeti

Kırk yedi yaşında Mari Lederer. 24 Mart 1912 de öldürülmüştür. Kasap çırağının gûya "sevgilisi„ olan bu kadın Ridde odasının tavanındaki bir çiviye katil tarafından asılmıştır. Katil, kadını evvelâ ellerile boğmuş, sonra tavana asmağı düşünmüştür. İtirafında, "boğazına sarıldım. Kendimi kaybetmişim, kendime geldiğim zaman, benim parmaklarım kadının boynunda ve onun parmakları benim bileklerimde kıvrılmıştı. Ölüm sebebi hakkında zabıtayı tereddüde düşürmek için, kendisini tavana asmağı muvafık buldum.„ Demiş, ancak kadının para çantasını cebine indirdiğini de inkâr etmemiştir.

Yalnız, çantada bulunan paranın on korondan ibaret cüz'î bir şey olduğunu ve kendisinin cinayeti bu para için yapmış olamıyacağını ilâve ediyor!.

ikinci olarak

2 — Yohanna Danner. Bu kadın, katilin harpte bulunduğu sırada tanıştığı bir arkadaşının karısıdır.. 1916 senesinde, Rusya hududunda harp ederken, nasılsa kısa bir müddet için kadının yaşadığı Lints şehrine gitmek imkânını bulmuş. Arkadaşı, ondan karısını ziyaret etmesini, verdiği mektupla parayı götürmesini rica etmiş 18 Teşrinievvel 1916 da, gece yarısı, kadının oturduğu evden yangın çıkmış, ateş saçağı sarmış. Uykuda sanarak kurtarmak için kapıyı kıranlar, kadını yatağında ölü olarak bulmuşlar. Doktor, dumandan boğularak öldüğünü zannetmiş, öyle rapor vermiş.

Katil, bu kadını öldürdüğünü de saklamamaktadır. Onun anlatışına göre, anî bir teheyyüçle kadının boynuna sarılmış, sarsmağa başlamış ve kalbinden rahatsız bulunan kadın, birdenbire düşüp ölüvermiş.

Büsbütün yanmıyan evde o zaman bazı elmasların ve 300 koron kadar bir paranın yerinde yeller estiği, müddeiumumiliğin bu cinayetin hırsızlık maksadile yapıldığı mütaleasına esastır.

Üçnncü öldürdüğü

3 — Üçüncü olarak öldürdüğü kadın, katilin üvey büyük annesidir. Bu seksen yaşındaki kadın, Mari Şimidliummer isminedir. Bu da Lints'de öldürülmüştür. Evinde bir pantalon askısı ile boğulmuş olarak bulunmuştur. Müddeiumumilik, katilin, üvey büyük annesini, bir an evvel mirasına konmak maksadile öldürdüğü kanaatindedir.

Kendisi ise, gene duyduğu anî ve mukavemet edilemez teheyyüçten bahsederek, "sebebi, bundan başka bir şey değildi„ diyor.

Dördüncüsü kim ?..

4 — Otuz beş yaşında Mari Renezedir. Bir şimendifer makasçısının karısı olan bu kadın, Linzde küçük bir evde oturuyormuş.. Kadının kocası vazifede ve on bir yaşındaki kızı mektepte iken eve giren katil tarafından öldürülmüş. Sonra, evi kundaklıyan katil, yangından sonra kömür halinde bulunan kadının yanarak öldüğü zihabının uyanmasını temin etmiş. Şimdi boğduğunu saklamadığı bu kadın da, gene ifadesine göre, "sevgilisi„ imiş ve onu da anî bir teheyyüce kapılarak, boğmaktan kedisini alamamış, Müddei umumilik, yanan evde para bulunduğu maktulün akrabası tarafından bildirilmesine nazaran, bu cinayetin de para için işlendiği mütaleasındadır.

Beşincisindeşüphelenilmişsede

5 — 1921 senesi Eylûlünde, Lints'de 25 yaşındaki işçi Mariya Kappelmayerin ölümü. Bu vak'a şehirde fevkalâde heyecan uyandırmış, kadınla tanışan bir çok kişi sorguya çekilmiş, bu arada katil kasap çırağı da müstantik karşısına çıkarılumış, fakat kâfi delil bulunmadığından salıverilmiştir.

Bu kadın, bir kordelâ ile boğulmuştur. Katil, şimdi bu cürmünüde itiraf ediyor ve sebep olarak, hep ayni şeyi tekrar ediyor: Anî ve mukavemet edilemez teheyyüç! Buna karşı müddeiumumilik bunun da, bazı emmarelerin para için cinayet olduğunu gösterdiği iddiasındadır.

Canavar öldürdüğü kadınlardı birisi ile ...

Altıncısının cezasını çekmiş !

6 — Beşinci cinayetten bir kaç hafta sonra, altıncı cinayet: Magdalena Şutz isminde bir kadını iş bulacağı vadile dolaştırıyor, bu sırada ormanda bir gezintiye davet ediyor. Orada boğuyor, parmağındaki nişan yüzüğüne varıncıya kadar alıyor. Katilin aradan zaman geçmeden meydana çıkarılan tek cinayeti, işte budur. Jandarmalar, onu meşhut cürüm halinde yakalıyorlar. Ve bundan dolayı on altı buçuk sene hapishanede yatıyor.

Bu cinayet, o kadar canavarca işlenmiştir, ki yüzük şiddetle çıkarılırken, kadının parmağı yara, bere içinde kalmıştır.

Yedinçide bir süt nine

7 — 1931 senesinde hapishaneden çıkar çıkmaz, kırk yaşında bir süt nine olan Anna Oberlaytneri öldürmek istiyor ve öldürüyor. Kocası ve kızı ile birlikte sakin bir hayat geçiren kadın, bir gün yatağında ölü olarak bulunuyor.

Doktor raporuna bakılırsa, katilin parmakları boğazında yer ederken, süt nine korkudan kalbi durarak ölmüş! Müddeiumumilik bu cinayetin de para için işlendiğini bazı delillerin gösterdiğini söylüyor.

Nihayet sekizinci ve sonuncu!

8 — Nihayet, bu senenin Şubat ayının yirmi sekizinci günü, mimar Edmund Yankın karısı, Lints'deki villâsında katilin kurbanı oluyor. Elli sekiz yaşındaki Luize Yank yatak odasında, karyolanın ayak ucu tarafında, başına kalın bir sopa vurularak öldürülüyor. Kadının mücevherleri ve parası, gaspediliyor.

O gece şato civarında, boynunda siyah bir atkı ile bir adamın görüldüğü tesbit ediliyor ve bu noktadan araştırma yapılıyor. Şehirdeki bir lokantada katil, boynunda siyah atkı ile görülüyor... Yakalanıyor ve sıkı bir tahkikat neticesinde, bir cinayetinin cezasını çeken bu canavarın, daha hesap vereceği yedi cinayetin faili olduğu anlaşılıyor.

Canavar geliyor, kahrolsun !

Ve kasap çırağı Frents Laytgöb bu yedi cinayetin de hesabını vermek üzere, mahkemeye sevkolunuyor. Muhakemenin pek yakında neticelendirilmesine çalışılıyor. İlk muhakeme celsesinde katil mahkeme huzuruna getirilirken, samiler kendilerini zapedememişler, "canavar geliyor, kahrolsun canavar!„ diye bağırmışlardır.

ŞARK ÂLEMİ

Filistinde Arap - Siyonist kavgası

Cenevrede toplanan milletler cemiyeti mandalar komisyonu, Filistin ve maverayı şeria fevkalâde komiseri ceneral "Arthur Wanchope„ yi dinliyerek Filistin hakkında malûmat vermiş ve Filistinin her tarafını dolaşarak Yahudilerin ve Arapların bütün mümessillerile görüştüğünü, Arapların Filistin hükûmeti ile teşriki mesai etmemekte olduklarını, bunun bir müddet devam edeceğini, daha sonra Arapların da hükûmete teşriki mesai etmemekte olduklarını, bunun bir müddet devam edeceğini, daha sonra Arapların da hükûmete teşriki mesai edeceklerini anlatmış daha sonra şu sözleri söylemiştir:

"Hükûmet, Filistinde teşriî bir hey'et vücude getirmek fikrindedir. Yalnız bunun tahakkuku için bazı şeraitin vücut bulması lâzımdır.„

Bundan anlaşılan mana; Filistinde Arap - Siyonist husumeti son derece şiddetli bir safhaya girmiş olduğu için mandater devlet de bir şey yapamamakta; bu husumeti bertaraf edemediği gibi Filistinin idaresini de Filistin halkının eline verememekte, yahut Filistin halkının idareye karışmasını temin edememektedir.

Bu gayri tabiî vaziyette ne zamana kadar devam edeceği şimdilik belli değildir.

Mısırda hükûmet grupu ile milliyetperverler grupu mücadelesi

Son günlerde Mısırda siyasî faaliyet birdenbire canlandı. Mısır parlamentosunun açılması münasebetile irat olunan iftitahi nutukta, Mısır hükûmetinin Ingiltere ile bir muahede akti için her hangi bir müracaatta bulunmadığı, Mısırın Ingiltere ile müzakere etmek için münasip bir fırsatı beklediği söylenmişti.

Bu sözleri Mısırda muvafakat grupu ile muhalefet grupu arasında mühim bir mücadelenin açılmasına sebebiyet vermiştir. Mısır parlamentosuna girmiyen milliyetperverlerden müteşekkil olan muhalefet grupu, Ingilterenin, ancak bir sınıfı temsil eden Mısır parlamentosunu tanımadığı, yani onun Mısırı temsil ettiğine kani olmadığı için bu parlamentoya istinat eden hükûmetle hiç bir müzakereye girişmediğini iddia ediyordu.

Muhalefet grupu bir taraftan hükûmet grupuna bu şekilde hücum ederken diğer taraftan hükûmet grupunu tutan Ingiltereye de hücum ederek bu vaziyeti temadi ettirmenin manasız olduğunu söylemektedirler.

Mısırdaki milliyetperver matbuatın son günlerde Ingiltereye karşı aldıkları vaziyet Ingilterede derin tesirler yapmaktadır.

Gandinin yeni oruç tehdidi

Gandinin birkaç ay evvel Hindularla "Dokunulmazlar„ sınıfını barıştırmak ve birleştirmek için tuttuğu oruç sayesinde iki taraf arasında bir misak akdine badi olmuştu. Bu misaka "Rona„ misakı deniliyor. Bir aralık iki tarafta bu misakın ahkâmına riayet etmişler, Hinduların Dokunulmazlara mabetlerinin kapılarını açmışlar, onları içeri almışlar, fakat çok geçmeden iş değişmişti. ötede beride Hindular, Dokudulmazlara yine eski muameleyi tatbik ediyor, yine onları mülevves ve murdar sayıyor, onları mabetlerine ve mekteplerine yaklaştırmıyordu.

Asırdide bir an'anenin bir anda sökülüp atılamıyacağı muhakkaktı.

Gandi bu vaziyet karşısında tehditkâr bir vaziyet aldı, ve şayet Hindular misakın ahkâmını ihlâl etmekte devam ederlerse yeniden ölesiye oruca başlıyacağını ilân etti. Gandinin bu tehdidi Hinduler üzerinde derin tesir icra ettiği için Hintli liderin yeniden oruç tutmasına lüzum kalmadı. Şimdilik vaziyet bu merkezdedir. Gandi "Dokunulmazların„ vaziyetini düzeltecek ve onları Hindulerle müsavi bir vaziyete çıkarmak gibi bu inkılâbı başarabilecek olursa, hiç şüphesiz büyük bir iş yapmış olur.

Ö. A.

Cenevrede konferans haricinde yapılan temaslar

Cenevre, 25 (A.A) — Konferansın haricinde yapılan temaslar alâkayı calip neticelere varmıştır. M. Paul Boncour Almanyanın da dahil olacağı müşterek bir mükâlemeye son Fransız muhtırasında mevzuu bahsedilen bütün meseleler konuşulmak şartile Fransanın iştirak etmiye mütemayil olduğunu M. Henderson ile diğer alâkadar murahhaslara bi dirmek hususunda hükûmetinden müsaade almıştır. Bunun üzerine M. Boncour. M. Simon, M. Davis, M. Aloizi, M. Benes, M. Politisi ziyaret ederek Fransa hükûmetinin bu noktai nazırını kendilerine M. Paul Boncour'un bu ziyaretini müteakip M. Simon'un yanına giderek Fransa hükûmeti tarafından yapılan tebliğden mumaileyhi haberdar etmiştir. Bu mükâlemeler neticesinde Fransada, ingiltere, italya, Almanya, Amerika mümessillerinin inkitaa uğrayan görüşmelere gelecek haftanın nihayetinden evvel tekrar başlamaları muhtemel görünmektedir.

Ancak bu görüşmeler hiçbir resmî mahiyeti haiz olmıyacak ve konferansa arzedilen mesailerin heyeti umumiyesi hakkında cereyan edecek ve alâkadar devletlerin iştirak edecekleri bir resmî konfnransın esasları aranacaktır.

Bir taltif

Izmir, 25 (A.A.) — Kocaeli meb'usu Eşref Bey vilâyet dahilinde açtığı maarif ve mekteppuler seferberliğinde görülen muvaffakiyetine binaen Maarif vekâleti tarafından bir takdirname ile taltif edilmiştir.

SPOR

Bu seneki Lik maçları üzerinde tasavvurlar

Yeni futbol heyeti bu akşam toplanarak kararını verecek

Bu sene ikinci kümeye ayrılacağı söylenilen Beykoz birinci takımı en kuvvetli olduğu senelerinden birinde

Geçen sene bütün takımların iştirakile yapılamıyan lik maçları, bu sene de mevsimin haylı ilerlemiş ve kışın gelmiş olmasına rağmen henüz başlamış değildir. Bu gecikmenin, vâkıa muhtelif sebepleri vardır ama hiç biri bu gecikmeyi mazur gösterecek bir kuvvette değildir.

Her ne hal ise yeni futbol heyetinin bugünkü toplantısında müsbet kararlar verileceği ve lik maçlarının - bittabi hava müsait olursa - gelecek cumaya başlanacağı anlaşılmaktadır. Galatasarayla, Fenerbahçenin geçen seneki şampiyona maçlarına iştirak etmemiş bulunmaları bu seneki maçlara da iştirak edip etmiyecekleri hakkında bir tereddüt doğurmuşsa da bu tereddüt yerinde değildir.

Lik maçlarına bir sene iştirak etmemiş bulunmanın neler kaybettireceği son spor hadiseleriyle görülmüştür. Bu itibarla yeni senenin lik maçlarına bütün kulüpler büyük bir arzu ile gireceklerdir.

Yalnız haber aldığımıza göre hasılat meselesi başta olmak üzere muhtelif sebeplerden, birinci küme kulüplerinin altıya indirilmesi tasavvuru yeniden konuşulmuştur. Hazırlanan projeye göre Beykoz ve Anadolu kulüpleri hariç kalmak üzere birinci küme maçlarına Galatasaray, Fenerbahçe, Istanbulspor, Beşiktaş, Vefa ve Süleymaniye takımları girecekler ve birinci küme bu suretle altı takımdan terekküp edecektir. Bu akşamki toplanmada bu projenin kabul edileceği muhakkak addedilmektedir.

Takımların tahdidi, muhtelif noktalardan doğru ve faydalı olabilir.

Yalnız öğrenemediğimiz nokta meselâ Beykoz gibi devamlı surette çalışkan ve emektar bir takımın ikinci kümeye indirilmesi kararının hangi mikyasa göre verileceğidir?

Malûm olduğu üzere birinci küme maçları neticesinde sonuncu kalan takım ikinci küme şampiyonile karşılaştırılır ve yahut karşılaştırılmadan ikinci kümeye indirilirdi. Geçen seneki lik maçları neticesinde vakıa Beykoz takımı en sona kalmış bulunuyor. Fakat bu maçların nn şerait altında yapıldığı düşünülürse bn neticeyi olduğu gibi kabul etmenin her hangi bir haksızlığa meydan vermek noktasından biraz müşkül olacağı meydandadır. Bu karara, kulüplerin maddî ve manevî faaliyet tarzları müessir olabilir ve hiç değilse vaziyetleri müsavi gibi görünen takımlar arasında bir kur'a usulüne de müracaat olunabilirdi.

Maçlar nerede yapılacak?

Bu akşamki toplanmada pürüzlü meselelerin intaç edilerek fiküstürün tanzim olunması, pazartesine de kulüplerin kur'a çekmeleri beklenmektedir.

Lik maçlarının hangi sahalarda yapılacağına gelince; duyduğumuza göre düşünülen şekil şudur: Her hafta ikisi birinci, ikisi ikinci kümeden olmak üzere dört maç yapılacaktır. Fakat birinci takımlar bir hafta Kadıköyü diğer haftada Taksim stadında karşılaşacaklardır: Ikinci küme maçları da aynı usulde yapılacak ve bu suretle meselâ Taksimde bir cuma birinci küme takımları, bir cuma da ikinci küme takımları oynamış olacaklardır.

Arsenal yenildi

Son hafta ingilterede mühim spor hadiseleri olmaktadır. Avusturyaya karşı oynıyacak ingiliz millî takımı henüz tesbit edilememiştir. Bir tecrübe olarak Gal takımile yapılan maç sıfır sıfıra berabere neticelendiği için ingiliz millî takımı üzerinde yapılan münakaşalar daha hararetli bir safhaya girmiştir.

Diğer taraftan Londranın en sayılı takımlarından olan Arsenal son hafta içinde Aston Villa ile karşılaşmış ve (60) bin seyircinin huzurunda yapılan maç Arsenalın üçe karşı beş sayı ile yenilmesile neticelenmiştir.

Avusturyalılar ne âlemde?

Avusturya millî takımı da henüz temamile tesbit edilmiş değildir. Millî takımı teşkil etmesi kuvvetli bulunan kadro ile muhtelif maçlar yapılmaktadır. Son hazırlık maçı teşrinisaninin son günü bir Isveç takımile yapılacak ve bundan sonra Avusturya millî takımı Londraya hareket edecektir.

Maç hakemi

Londrada 7 kânunuevvelde yapılacak Avusturya - Ingiliz maçının hakemi, Bavens üzerinde evvelce mutabık kalınmasına rağmen değiştirilmiştir. Maçı Belçikalı Longenus idare edecektir.

Karagümrükte maçlar

Karagümrük sahasında yapılacak maçlar sahanın yağmur dolayısile bozuk bir halde bulunmasından gene tehir edilmiştir.

Izmirde dün büyük bir spor bayarmı yapıldı

Izmir, 25 (Vakıt) — Kupa maçlarına hazırlık olmak üzere bugün bütün kulüplerin iştirakile çok muazzam bir spor bayramı yapılmıştır. Bu münasebetle Halk stadyomunun açılma merasimi de parlak tezahüratla icra edilmiştir.

Çalışma Sahaları

Istanbul sporlular çalışmak için Kasımpaşaya kadar gitmiye mecbur oluyorlar!

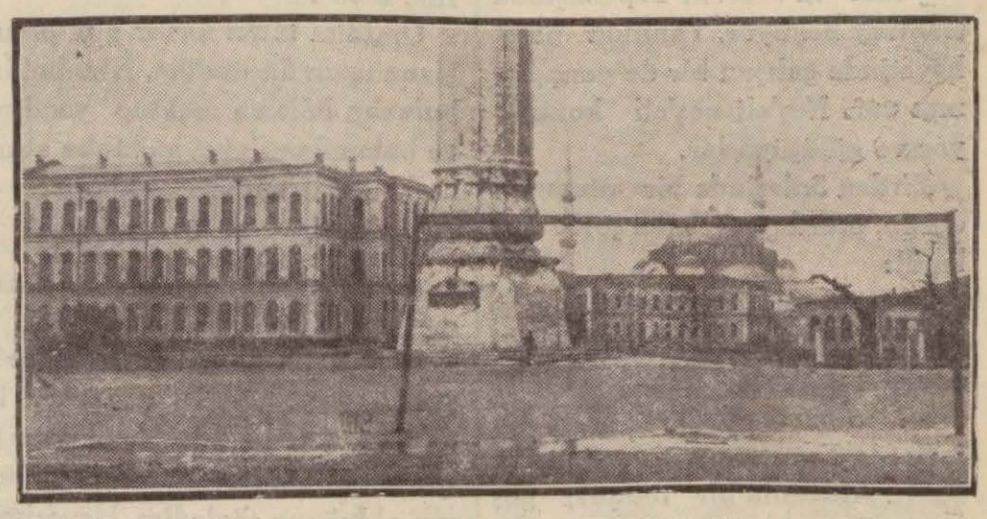

Darülfünun meydânındaki futbol sahası

Geçenlerde kulüplerin, çalışmaları için uygun yerlere ne kadar muhtaç olduklarını yazmış ve bu arada Türkiye futbol şampiyonu Istanbulspor kulübü için darülfünun meydanından istifade etmek kabil olacağını işaret etmiştik. Bu meydanın Çakmakçılar tarafına rastlıyan kısmında ötedenberi futbol maçları yapılır. Fakat toprak küçük taşlarla dolu olduğu ve tesviye edilmemiş bulunduğu için bu maçlar çok müşkül şartlar içinde yapılır. Halbuki bu parçanın tesviye edilerek çalışmıya uygun bir hale getirilmesi çok kolaydır.

Bu saha Istanbulspor kulübile dokuz yüz talebesi olan Istanbul lisesinin yanı başında bulunduğu için yapılacak yardım, gösterilecek müzaheret pek yerinde olacak ve binlerce gencin yorulmadan çalışmasına imkân verilmiş bulunacaktır.

Lik maçlarının başlamak üzre bulunması dolayısile kulüpler her gün çalışmak mecburiyetindedirler ve Istanbulspor gençleri de dün çalışmak için ta Kasımpaşa sahasına kadar gitmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Istanbulsporlular, bu saha üzerinde kendilerine yapılan kıymetli vaitleri biran evvel tahakkuk sahasında görmek için hararetle beklemektedirler.

Anadolu kulübünün sahası dün merasimle açıldı

Merasimde nazır bulunanlardan bir grup

Dün Üsküdar gençleri için sevinçli bir gün olarak geçmiştir. Anadolu kulübünün çalışkan çocukları için Şemsipaşada yaptırılan kulüp binası ile sahanın açılma resmi yapılmış ve havanın müsaadesizliği dolayısile sahaya çıkılamadığı için merasim kulüp binasında yapılmıştır. Merasimde fırka erkânı, sporculaar ve Anadolu kulübünü sevenler hazır bulunmuşlar, güzel hitabeler söyenmiş ve kulübün güreşçileri tarafından da gösteriş güreşleri yapılmıştır,

Anadolu kulübünü tebrik eder, çalışmalarında daha güzel muvaffakiyetler kazamalarını bekleriz.

Güreşlerde yeni hedef

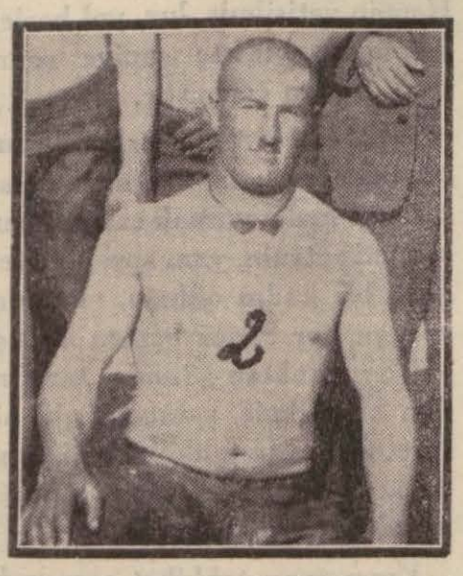

Amasya şampiyonu Hüseyin pehlivan

Geçenlerde Amasyada panayır dolayısile yapılan güreşler çok heyecanlı olmuş ve er meydanında tam 45 pehlivan karşılaşmıştır. Neticede ayağı Ismail pehlivan, baş altını Ömer pehlivanla Ismail pehlivan müştereken, başı da Amasyanın maruf şampiyonu Hüseyin pehlivan kazanmışlardır.

Son kazandığımız Balkan güreş şampiyonluğu dolayısile memleketimizde güreşçiliğin aldığı ehemmiyeti izaha hiç hacet yoktur. Memleketin muhtelif yerlerinde yapılan bu müsabakalara ait haberleri ve tafsilâtı aldıkça bir çok sayılı vatan çocuklarının sadece yağ güreşi ile meşgul olarak mahdut bir sahada kalmalarına çok müteessir oluyoruz ve düşünüyoruz ki Türk elinin yaratıcı topraklarındaki bu mücevherleri bir araya getirerek fennî usullerle çalıştırırsak bütün dünya ile güreş sahasında boy ölçüşmemize mani kalmıyacaktır.

Yağ güreşini bırakarak onun yerine bir az da bütün dünya memleketlerinde geçen güreş usullerini ikame etmenin tam sırasıdır. Buna, hiç değilse her memleketin şampiyonlarını az bir zaman için bile olsa bir araya getirerek ve kendilerine fennî usulleri öğreterek başlayabiliriz. Bu pehliyanlarda memleketlerine döndükleri vakit bu usulleri diğer arkadaşlarına kolaylıkla öğretebilirler. Bu suretle yağ güreşinde olduğu kadar diğer usullerle de hazırlanmış pehlivanları kısa bir zamanda yetiştirmiş oluruz.

izmir sonbahar at koşuları

Izmir, 25 (Hu. M.) — Yarış ve ıslâh encümeni tarafından tertip edilen sonbahar at koşularının ikincisi bu gün kalabalık bir seyirci huzurunda; Bucada yapıldı.

Üç ve dört yaşındaki yerli ve Arap hayvanların girdiği 100 metrelik birinci koşuya 5 hayvan iştirak etti. Neticede Emin Salih ağanın Bozkurtu birinci, Klasiki ikinci ve yüzbaşı Hilmi beyin Güleri üçüncü geldiler.

Ikinci koşu 932 senesi zarfında 600 liradan fazla mükâfat kazanmamış halis kan ingiliz at ve kısraklara mahsustu. ikramiyesi 50 lira olan bu koşuda madam Ananın Mansuku birinci ve Hasan efendinin Budapeşti ikinci, Hilmi beyin Vendervası da üçüncü oldular.

Üçüncü koşunun mesafesi 2800 metre idi. Birinciliği Kenan Beyin Seda'sı, ikinciliği Ahmet Beyin Tayyar'ı, üçüncülüğü de Süleyman Beyin Haşmet'i kazandılar.

Şahap

BİZDE TEMAŞA

Darülbedayiin en küçük artisti Ferih

Bu afacanın tiyatro hevesi : izmirden Istanbula gelişi, ilk oyunu

Darülbedayiin küçük artisti, "üç saat" in afacanı Tepebaşında tramvay bekliyor. Yanında balet heyetinde çalışan bir de genç hanım var. Neş'eli neş'eli konuşuyor ve gülüşüyorlar.

Birden önlerinde bir otomobil durdu, oturduğu yerden şoför seslendi:

— Götürelim hanımefendi.

Genç hanımın pazarlık edeceği beklenirken Afacan ilerledi:

— Ne vereceğiz Pangaltıya?

Şoför, boyuna posuna, şöyle bir baktı. Afacanla bir müddet görüştü. Pazarlık etti. Bu arada Afacanın büyük bir adam tavrile:

— Seksen kuruş veremem efendim, dediği ve şoförün de çekilip gittiği görüldü.

Darülbedayiden bir ahbapla bu pazarlık sahnesini seyrettik. Afacanın Beyoğluna doğru ilerlemesi üzerine yanına yaklaştık. Ayak üzeri tanıştık. Eldivenlerini çıkarıp vedalaşırken vadediyordu:

— Yarın matbaaya gelirim efendim, tam ikide....

. . . . . .

Darülbedayie bu sene başından itibaren intisap etmiş olan küçük Ferih, Darülbedayiin en küçük amatörü tam saatinde randevusuna geldi. Arkasında kahve rengi bir pardesü, başında şık bir bere elinde güderi eldivenlerile Ceki Koganın mektebe devam ettiği sıralarda gazetelerde çıkan şık kıyafetini andırıyor. Şen, daima mütebessim, etrafı dikkatle gözden geçiriyor. İlk suale şöyle cevap veriyor:

— İzmirde tuhafiye tüccarı Ferit Beyin oğluyum. Geçen sene İzmir orta mektebini bitirdim. Bu sene nihayetinde 16 yaşımı ikmal edeceğim. Daha ilkmektepte iken verilen temsillerde rol alır heyecan içinde başarmıya çalışırdım. Orta mektepte iken artist olmak arzusu daha büyüdü ve mektepte verilen her temsilde rol aldım. Ceki Koganın bir kaç filmini görünce arzum büsbütün arttı. Cekinin filmlerini müteaddit defalar gördüm. Bir keresinde de eve geç kaldığım için babamdan dayak ta yedim. Ama o zaman daha ufaktım. Arkadaşlarımın:

— Ferih ,sen bir Ceki Kogan olacaksın, muvaffak oluyorsun, sözlerini işitince kabıma sığmıyordum.

Geçen sene idi. Bir gün Darülbedayiin İzmire geldiğini duydum. Babamdan o gece [illegible] alarak Darülbedayiin oyununa gittim. Perde arasında yerimden kalkarak kendimi kulise attım. Elbise değişen kadın artistler etrafıma toplandılar :

— Sen ne arıyorsun burada küçük? dediler.

Hiç sıkılmadan cevap verdim:

— Ne arıyacağım. Hiç! Ben de sizin gibi artist olmak istiyorum.

Gülüştüler. Bu sırada Muhsin Bey yanıma geldi. Kendisine arzumu söyledim. Bilmem sahi, bilmem benim arzumu kırmamak için :

— İstanbule gel, orada görüşürüz, dedi .

Ümidim biraz kırılır gibi oldu. Uzun uzun düşündüm. İstanbulda bulunan halama mektup yazdım ve halamdan davet mektubu alınca kalkıp İstanbula geldim.

Nasıl müsaade ettiler ?

— Peki ananız, babanız nasıl müsaade etti:

— Neden müsaade etmesinler? Orta mektebi bitirdim. Yaşım ilerliyor. Bir meslek sahibi olmak için şimdiden hayata atılmak lâzım olduğunu söyledim. Hevesimi bildikleri halde evvelâ müsaade etmemek istediler. İsrarım üzerine de istikbalin parlak olsun çalış! dediler. Hem efendim, şimdi zaman değişti. Babam ve annem bana her zaman bakacak değiller ya!

— İstanbula geldiniz; sonra?

— İstanbula gelince Darülbedayide Muhsin Beyi aradım. Stüdyoda, dediler. Doğru oraya gittim. Büyük, büyük sinema makineleri arasında çalışıyordu. Beni görünce:

— Vay, sen, demek geldin ha! dedi.

Bu iltifata doğrusu çok sevindim ve ilâve ettim:

— Artık İzmire dönmiyeceğim. Artist olmak istiyorum.

"Bir millet uyanıyor,, filminde küçük bir köylü çocuğuna ihtiyaç varmış. Ertesi günü bana makyaj yaptılar. Köylü çocuğu elbisesi giydirdiler:

Bu sırada Muhsin Bey dedi ki:

— Ferih, eğer muvaffak olursan seni tiyatroya alırım.

İçim ümitle doldu. Gözlerim etrafımı görmez oldu. Hayatımda hiç yalın ayak yürümedim. Fakat rol icabı çıplak ayakla dikenler, otlar üezrinde koşmak icap ediyordu. Tek Muhsin Beye mahçup olmıyayım diye öyle bir koştum, öyle bir yürüdüm ki... Akşam oldu. Muhsin Bey yaptığım rolü beğenmiş.

ilk rol

Bu suretle Darülbedayie girdim. İlk olarak ta Yedi köyün Zeynebi ismindeki oyunda rol aldım.

— En çok hangi oyunları seversiniz?

Durdu, elini şakağına koyarak düşündü, ve cevap verdi:

— En fazla şen, neş'eli oyunları seviyorum. İnsanı düşündürecek oyunlarr da severim. Şimdi yaramaz, afacan gibi küçük çocuk rollerine çıkıyorum. Büyüyünce herhalde afacanlık ta benden alınacak. Büyük bir artist olmak istiyordum ama, buna tabiî daha çok vakit var. Darülbedayideki san'atkârların hepsinden çok memnunum. Hele Muhsin Beyden.....

— Burada nasıl vakit geçriyorsun?

— Sık, sık sinemaya gidiyorum. Macera filmlerini hiç kaçırmıyorum. Yalnız canımı sıkan bir şey varsa o da bir tek arkadaşım olmasıdır. Bu da Bedia Hanımın oğlu Sina... İyi bir çocuk, beraber geziyoruz. Fakat o benim gibi artist olmak merakında olmadığından baazn anlaşamıyoruz. İzmirde arkadaşlarım çoktu. Onlarla da sık, sık mektuplaşıyorum .

Yekta Rag p

İki karılı

"Binde bir bulunur kadın „

ilk karısının hak vermesi yüzünden bir gün hapse kondu !

Londrada epey müddettenberi iki karısı olduğu anlaşılan bir zevç muhakeme olunuyordu.

Mister Horn namındaki bu adamın son muhakemesi cereyan ediyorken ilk karısı da muhakemede hazır bulunmuş, ve kocasının üzerine evlenmesi hakkında ne düşündüğü kendisine sorulunca şu cevabı vermiştir:

"Kocama karşı hiç bir kin hissetmiyorum. Çünkü ondan daha yaşlı bir kadınım, onun için kocamı haklı buluyorum.,,

Bunun üzerine hâkim sordu:

— Kocanızdan kaç yaş büyüksünüz?

— Üç yaş!

— Bu kadar farktan bir şey çıkmaz!

— Fakat ben kafaca ondan çok ihtiyarım.

— O başka mesele!

— Siz işi nasıl telâkki edersenız ediniz, ben kocamla berabe - rim.

Mahkeme, ilk zevcenin bu beyanatını muhaffef sebep saymış ve Mister Edvar Horn'u bir gün hapse mahkûm etmiştir.

Hâkim hükmünü verirken şu sözleri söylemiştir:

"Bu hükmü son derece iyi kalpli ve yüksek fikirli bir kadın olan ilk zevcenizin söylediği sözlerin tesiri altında kalarak veriyorum. Bu kadına, binde bir tesadüf olunur. En yüksek avukat, sizi bu şekilde müdafaa edemezdi.,,

Bilmece

10 numaralı bilmece

Bugün 10 numaralı son bilmecemizi neşrediyoruz.

Bu bilmecemiz de hecelerden bir cümle teşkilidir.

mu ? - yor - lı - ço - ğa - ne - gü - den - gün - rı - ta - mık - inler - en - iç - ki - iç - da - bul - tan - is.

Bu bilmeceyi de hallettikten sonra 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 numaralı bilmecelerin hal varakaları ile birlikte bir zarfa koyup güzelce adresinizi de yazarak [Bilmece memurluğuna] gönderiniz.

Veya :

10 bilmecenin de hallerini bir kâğıt üstüne yazarak bir zarfa koyup gönderiniz.

Doğru halleden karilerimizden 150 kişiye birçok hediyeler vereceğiz.

Hal varakalarını 10 gün içinde gönderiniz.

Gençlerin bir temsili

Dün öğleden sonra Cümhuriyet gençler mahfeli tiyatro şubesi tarafından Beyoğlu Halkevinde ibnirrefik Ahmet Nuri Beyin bir eseri temsil edilmiştir.

Bu temsilde gençler çok muvaffak olmuşlar ve çok alkışlanmışlardır.

Aşk Arayan Adam

Bu hakim deli mi, yoksa akıllı mı ?

"Vakıt„ ın müsabakalı tefrikası. Bilenlerden 50 kişiye muhtelif hediyeler

(Vakıt) gelecek hafta (Aşk Arayan Adam) ismindeki eseri tefrikaya başlıyacaktır. Bu eserde bir (hakim) vardır. Bu hakim bir davada verilecek karar üzerine iki arkadaşından ayrılıyor. Maznunun beraeti taraftarıdır. Yanında iki mahkeme azası ise bu maznunun mahkûmiyetini iltizam ediyorlar. Reis akalliyette kalıyor. Fakat ekseriyetle verilen mahkûmiyet kararını tefhim ederken arkadaşlarına mahkeme salonunda şiddetle hakaret ediyor, sonra istifasını vererek hakimliği terkediyor ve bir sergüşet hayatına giriyor. Bir taraftan da arkadaşları ile alttan alta mücadeleye devam ediyor.

Bu hakim tipi büyük bir maharetle tasvir edilmiştir. Fakat eseri okurken bilhassa ilk safhalarda birçok kimseler bu adamın bir dâhi mi, yoksa bir deli mi olduğunda zaman zaman mütehayyir kalır.Eser fevkalâde eğlenceli, fevklâde istifadelidir.

Biz eseri tefrikaya başladığımız zaman (Vakıt) karilerine şu suali soracağız:

" — Bu romanın kahramanı olan hakim deli midir, yoksa akıllı mı ?„

Karilerimizin yirminci tefrika çıktıktan sonra o güne kadar elimize gelmiş olan cevapları içinde tetkikat yapacağız.

Tasvir edilen hakim hakkında verilecek "akıllı„ yahut "deli„ hükmüne göre doğru cevap vermiş olanların isimleri ilân edilecek ve içlerinden elli kişiye muhtelif mükâfatlar tevzi olunacaktır.

25 yaşında bir kadın

Sigorta parasını almak için altı yaşındaki Çocuğunu öldürecekti !

Çocuğu başına vurarak sersemletip demiryolu üstüne bırakmıştı, fakat çocuk kurtarıldı

Son günlerde Berlinde müthiş bir facia olmuş, bir ana, altı yaşındaki kızını sigorta bedeline tama ederek öldürmek istemiştir.

Vak'a, şu şekilde olmuştur:

Yirmi beş yaşında bir kadın olan Marta Anna Boddinin altı yaşındaki kızı Rozmari Boddin Pokorra, bir akşam Berlin istasyonu civarında demir yolu üzerinde tam bir trenin geçeceği sırada baygın bir halde bulunmuştur .. Hemen yetişilmiş, kız, yol haricine alınmış, bir kaç saniye sonra tren oradan geçmiştir.

Kızı, demiryolu üzerine başına elindeki çok katı olduğu anlaşılan bir şeyi hızla vurmak suretile sersemletip itenin, yanı sıra yürüyen genç bir kadın olduğu, kadının çocuğu iter etmez hemen kaçtığı vak'ayı uzaktan görenler tarafından bildirilmiş, zabıtaca sıkı bir surette yapılan tahkikat neticesinde suçlunun kızın anası olduğu meydana çıkmıştır.

Kızın anası tahkikat esnasında kendi harketile kendisini ele vermiştir. Kızın demir yolu üzerinde sırtında bir gömlek, bir de pelerin bulunduğu halde yarı çıplak, başından yaralı ve baygın olarak bulunduğu, tren tarafından ezilmekten kurtarıldığı o gece sabaha karşı bildirilince, kadın ağlıyarak bağırıp çağırmağa başlamış, "bütün gece kızımı aradım,, demiştir. Halbuki, bu ifadesinin aksi sabit olmuş, o akşam eve geldikten sonra, hiç sokağa çıkmadığı komşulardan öğrenilmiştir. Esasen, değil aramak, o gece kimseye kızının kaybolduğundan bahsetmemiştir!

Kız, bir müddet sonra gözlerini açıp da, karyolanın yanında anasını görünce, fevkalâde ürkmüş, "Mama gitsin, istemem, korkuyorum!,, diye çırpınmıştır.

Bunun üzerine, derhal müstantik karşısına çıkarılan kadın, tam altı saat sorguya çekildikten sonra, suçunu itiraf etmiş, "bir demir parçasile başına vurdum, ve ittim,, demiştir.

Bir kapıcı olan kocasının bir sene evvel işinden çıkarıldığı, yoksul bir hayat geçirdikleri, kadının bir çok erkeklerle dolaştığı görüldüğü, kızın dilenmek üzere, her gün kaldırım üstünde bırakıldığı tahkikat neticesinde tesbit edilmiştir. Bu arada, evleri aranmış, kızın kulağındaki küpelerle elbisesi, dolapta bulunmuştur. Halbuki kadın, evvelce bunların çocuğunun üzerinde olduğunu, bunları çalan haydutların kızı tren yoluna atmış olacaklarını ileri sürmüştür.

Kadının, ne yaptığını bilmediğini söylemesine rağmen, adliyece, kızın hayat sigortasına dört bin marka sigortalı olduğu haber alınınca, tahkikat derinleştirilmiş, kadından sonra kocası da, müştereken olarak sigorta bedeline tama'la bu işi tasarladıkları kaydile tevkif edilmiştir.

Vak'a Berlinde büyük bir heyecan uyandırmıştır.

Yeni Kontenjan Listesi

Dünkü nüshamızda kararnamesini neşrettiğimiz yeni Kontenjan listesini aşağıya dercediyoruz

"A„ Listesi

Tarife No:		Cinsi
23	a.	Şekersiz teksif edilmiş süt (Yalnız bu dahildir)
23	c.	Şekersiz toz süt (Yalnız bu dahildir)
25		Peynir ve yoğurt mayası.
29		İstearin (yalnız bu dahildir)
30		Yazı ve dikiş makineleri yağlamağa mahsus yağlar.
31		Sanayide müstamel ekle gayri salih hayvani yağlar.
43		At yelesi ve kuyruğu
44		Domuz kılı ve kuyruğu
45		Sair hayvanat kılları.
47	b.	Levha yaprak halinde veya sair şekilde kesilmiş kemik ve tırnak (yalnız bu dahildir.)
48	b.	Levha yaprak halinde veya sair şekilde kesilmiş boynuz (yalnız bu dahildir.)
51	a.	Yalnız işlenmiş fil dişi dahildir.
54	a. 1.	İnci sedefi "yalnız bu dahildir„
64	c.	
65	a.	Külçe ve yaprak halinde balmumu "İstampalılar da dahildir.„
65	h.	Yalnız kundura cilâ mumu dahildir
6	a. b. d. h.	Gayri mamul tutkallar (yalnız bu dahildir)
66	c.	Şişeler üzerine konan jelâtin kapsüller ve jelâtinden mamul tutkal (yalnız bunlar dahildir)
67		Kırmızı hayvani
68		Fahmı hayvani
69		Sepya (yalnız bu dahildir)
72	c.	Deriler
73	c.1, 2.	»
89		Makine kayışı ve sair malzeme.
79	a. b.	Şevyot
98	a. b. c. d.	Merinos (yalnız bu dahildir)
99		Şodi
100		Şapka imaline mahsus tüyler.
102	a. b. c.	Yün iplikler (sair lifi maddelerle ve ipekle mahlût olanlar da dahildir.)
112		Yünden bant halinde tasir bezleri ve torbaları, makina kolanları, kartlar, (yalnız bunlar dahildir).
126		Şapka taslağı (yalnız bu dahildir)
129	b.	Sun'i ipek.
131		Halı örmeğe mahsus
132	a. b	Büret ve şapka iplikleri ve sun'i ipekten iplik.
133	c.	Eleklik ipek etamin
159	d.	Patates unu (yalnız bu dahildir.)
162		Yalnız tapyoka dahildir.
164	a.	Fosfatlı, sütlü ve saireli müstahzar unların şekersiz (nişasta müstesna.)
165		Nebati mayalar
167		
173		Dekstrin (yalnız bu dahildir.)
197	c.	
210		
211	a.	Tane kakao.
238	a.	
240		
241		
249		
250		
251		Ömür otu.
261		
262		Yalnız sanayide müstamel olanlar.
263		
268	a.1. 2	Koko elyafı (yalnız bu dahildir)
272	b. c.	Kırmızı nebati ve kök boyalar (yalnız bunlar dahildir).
273		Tabil çivit.
274		Fahmı nebati.
276		Sair nebati boyalar.
	d. h.	Debagat hulâsaları, debagat müstahzaratı (yalnız bunlar dahildir.)
277	a.	Zamkı arabi (yalnız bu dahildir)
277	h.	Jalapa (yalnız bu dahildir).
277	h.	Kolofan (yalnız bu dahildir).
277	t.	Kom kopal
281	a.	
284	c.	Sellüloit, galalit ve emsali.
296	b.	Abanoz (yalnız bu dahildir.)
299	b.	Amele ve san'atkârlara mahsus alât ve edevat sapları (yalnız bu dahildir.)
302		Yalnız ağaç düğme dahildir.
304		Ağaç çivi.
305	a. b.	
305	c.	Ham mantar.
305	h.	Her nevi tapa mürettep ve gayri mürettep (yalnız bunlar dahildir.)
307	a. b.	Tapa ve sair mamulât.
307	c.	Madeni tellerden fırça ve süpürge.
308		Sanayi fırça ve süpürgeleri.
311	a.	Elek ve kalbur.
312		
315	a. c.	Şapka imaline mahsus saz şeritleri.
315	b.	
320	a.	
323	b.	Taslak.
328	a.	Sellüloz.
332		Adi matbaa kâğıdı (yalnız bu dahildir.)
333		Camlı, zımparalı, kumlu kâğıt ve mukavvalar.
334		Cam kâğıdı.
336	b.	Parafinli kâğıt ve sair matbu olanlar da dahildir.
		Hendese kâğıdı (yalnız bu dahildir.)

Tarife No:		Cinsi
341	c.	Cilâsız ve adi mukavvalar
342	a. b.	Cilâlı mukavvalar.
346	c.	Yalnız masuralar dahildir.
358		
366		Kasarsız yalın kat iplikler.
367		Çift ve fazla katlı pamuk iplikleri.
368		Kasarlı tek ve daha ziyade katlı iplikler.
370	b. c.	Merserize iplikler.
376		Pamuk salmastra.
387		Yazı makinaları şeridi imaline mahsus bant halinde şerit (yalnız bu dahildir.)
388		Bant halinde tasir bezleri, torbaları, kartlar (yalnız bunlar dahildir.)
392		Perdah için zımparalı ve saireli pamuk bezler.
412		İplikler.
415		Her nevi ağ (yalnız bu dahildir.)
416		Üstüpü, salmastra ve meşale.
440		Ham kauçuk.
441		Eritilmiş kauçuk.
442		Kauçuk tel.
444		Lâvha çubuk ve saire.
446	c.	Yalnız sanayide müstamel bezli boru halinde.
448		Yalnız contalık lâstik ve halkalar.
456		Dökümcü kumu (yalnız bu dahildir.)
459		Hazırlanmış sun'i değirmen taşı (yalnız bu dahildir.)
464		Sanayide müstamel sünger taşı, perdah, toz ve taşları ve kalıp halinde olanları (yalnız bunlar dahildir.)
468		Talk.
471		Tasfiye toprağı, kaolin ve Feldispat ve ateş toprağı (yalnız bunlar dahildir.)
476	a.	Zımpara ve karborandon tozu (yalnız bunlar dahildir.)
476	b.	Çark bileği, eye ve sair mamulât.
477	a.	Asfalt bitümen (yalnız bu dahildir).
477	b.	Aspest levha ve yaprak halinde "yalnız bu dahildir.„
477	h. v	Elbise, eldiven, ayakkabı ve lâmba gömlekleri.
479		Mika, levha ve çubuk halinde ve mamulâtı.
482		Grafit ve mamulâtı.
486		Her nevi topraktan su süzgeci ve aksamı.
492		
493		Cam çubuk halinde
495		Mücerrit.
504	a.	
507		Saat camları.
509		Alâtı basariye ve fenniye camları.
510	a.	Mensucat ve sanayi levazımı ve plâstik eşya fabrikalarında müstamel cam taşlar.
515	d.	Matbaacılıkta müstamel cam bilya.
516		Demir cevheri.
517		Her nevi demir.
519		Halis çelik.
523	a.	Demir saç ve lâvhalar.
523	b. 2.	Teneke "yalnız bu dahildir.„
524	a. b.	Teller.
529	b.	Demir veya çelik boru ve raptiyeleri ve sair levazımı.
545	a.	El ve makina iğneleri, dikiş, nakış örgüler için.
551		Demir bidon ve fıçı.
552	b.	Çikolata kalıpları, madenlerde kullanılan emniyet lâmbaları, yazı makinası şeritlerini sarmıya mahsus kutu ve makaralar "yalnız bunlar dahildir.„
554	b. c.	Bakır.
555		Bakır lâmba ve çubuk.
556	a.	Bakır, pirinç ve tunç, toz halinde.
558	a. d.	Bakır tel adileri ve gümüş yaldızlı olanları.
568	a. b. c. d.	Alüminyom ve halitası.
569	h. 1.	Alüminyom varak ve müstahzaratı sınaiye için kutular, kapaklar "yalnız bunlar dahildir.„
570	b.	Kurşun külçe halinde.
574	b. d. h.	Tutya külçe lâme ve tel halinde.
575		Tutya varak ve toz.
577	b. d. h.	Külçe, çubuk, boru, ve tel halinde kalay .
578		Kalay toz ve varak halinde.
580	a. b. d. h.	Nikel.
581		Nikel, toz ve varak.
583	b.	Antimuan, külçe halinde.
584	a. b.	Sair maadin.
585	a.	Plâtin cevheri.
585	b. 2.	
586		Pul, varak, tel, toz, sünger.
587	a.	Her nevi türk meskûkâtı ve ziynet altınları ve meskûkâtı ecnebiye "altın„.
597		Saat makinaları ve aksamı
607	b. 1.	
607	b. 2, 3.	
607	d. 2.	
608		
609		
610		
611		
612		
636		Av tüfenkleri ve bunların madeni aksamı.
654		Elektrot baleleri.
692		Mağruk ecnebi merakibin denizden çıkarılacak enkazı.
695	h. v.	Makine yağları ve gresler.

Tarife No:		Cinsi
697		Türk kırmızısı yağı "yalnız bu dadahildir„.
698		Transformatör yağları.
699		Liğnit kömürü mumu "Yalnız bu dahildir.„
700	b.	Mavi ve ombıra "yalnız bunlar dahildir.„
702		Madeni boyalar utrumer dahil müstahzar mavi çamaşır boyası hariçtir.
703	a. d. h.	Matbaa ve çini mürekkebi, resim boyaları "yalnız bunlar dahildir„.
704	a. 3.	Müstahzar madeni boyalar "yalnız bunlar dahildir.„
706		Uzvi, sun'i boyalar.
707		Her nevi fenol ve anelin tozu.
709		Matbaacılık ve debagatta müstamel müstahzar vernikler "yalnız dahildir.„
710		Potasyom ve emlâhı.
711		Sodyom ve emlâhı.
712		Amonyak ve emlâhı.
714		Stronsiyom ve emlâhı
715		Baryom ve emlâhı.
716		Mağnezyom ve emlâhı.
717		Manganez ve emlâhı.
718		Kalsiyom ve emlâhı.
719		Hadit ve emlâhı.
720		Tutya ve emlâhı.
721		Nikel emlâhı.
722		Kobalt emlâhı.
723	h.	Krom emlâhı.
724		Alüminyom ve emlâhı.
725		Bakır ve emlâhı.
726		Kurşun ve emlâhı.
737	a.	Arsenik cevheri "ham zırnık„.
738		Antimuan ve emlâhı.
745	b.	Sülfür dö karbon.
754	a.v.h.y.k.l.m.	Hamızlar uzvi ve gayri uzvi.
757		Şap.
764		Metol, Metol idrokinon.
768		Aseton.
779		Aldehit formik.
782		Lanolin, gliserin, kazein.
785		Karborafin.
812	b. c. h. v.	Uçan yağlar
813		Itrıyatçılıkta kullanılan katı ve yumuşak cisimler.
853	a.	Trikloretilen "yalnız bu dahildir.„
853	c.	Sanayide müstamel müstahzarat.
861		Kaynakta müstamel çubuklar,
	2	Kuş tüyü yastığı yüzü kumaşları.
	3	Asetonda eritilmiş sellüloit.
	4	Gümüş yaldızlı nikel tel yuvarlak.

"Yalnız bunlar dahildir.„

"D„ Listesi

64	a.	Barsak "kabulümuvakkat suretile olanlar dahildir.„
71	a.	Kuş gübresi "yalnız bu dahildir.„
79		Fabrikalarda müstamel sahtiyan "Yalnız bu dahildir.„
108	a.	At kılından mensucat (nakliye şirketleri için„ "yalnız bu dahildir.„
130		Misina "yalnız bu dahildir„
288	a.	Rende talaşı "yalnız yumurta ambalajı için.„
290	a. b	Fıçılar ve kabulü muvakkat suretile ithal edilen balık nakline mahsus tahta sandıkalr "yalnız bunlar dahildir.„
295		Ağaçtan her nevi dokuma tezgâhı ve aksamı "yalnız bunlar dahildir.„
300		Yalnız şapka kalıbı ve kundura fabrikaları için yaylı şablonlar.
307	b.	Her nevi resim fırçaları "yalnız bu dahildir.„
316		Küfe, zembil "kabulü muvakkat suretile„
324	a.	Sargılık ince kâğıt "yalnız bu dahildir.„
327	a.	Selofan kâğıdı "yalnız bu dahildir„
327	b.	Selofan kâğıdı mamulâtı "yalnız bu dahildir.„
337		Bir yüzü boyalı vernikli ve ya yaldızlı kâğıtlar ve mücellit kâğıtları "yalnız bunlar dahildir.„
343		Körüklü mukavvalar 'yalnız bu dahildir.„
348	ilâ 351	Her nevi kitap, gazete ve mecmualar 'yalnız bunlar dahildir.„
354	b.	Matbu nota "yalnız bu dahildir.„
355		Kâğıttan ve mukavvadan kesilmiş model ve resimleri "yalnız bunlar dahildir.„
357	a	Kâğıttan çimento torbaları "yalnız bu dahildir.„
360		Bankalara ticarethanelere ait doldurulmuş veya iptal edilmiş defdefterler, çek ve kuponlar ve sair bu kabil evrak "yalnız bunlar dahildir.„
361	b.	Eşyayı ticariye ve sınaiyeyi markalamak için çıkartma usulile imal olunmuş fabrika alâmeti farikaları "yalnız bu dahildir.„
372		Pamuktan ağ imaline mahsus iplikler ve sicimler "yalnız bunlar dahildir.„
375		Pamuk ip, halat "yalnız bunlar dahildir.„
389		Hortum, makine kolanı, tasir torbaları ve bant halinde tasir bezleri ve kartlar "yalnız bunlar dahildir.„

Tarife No:		Cinsi
393	a.	Amerikan bezinden dikilmiş dikiş patronları "Yalnız bu dahildir.„
417	a.	Sargılık kaba bez ve kanaviçe "yalnız bunlar dahildir.„
417	b.	Çuval "yalnız bu dahildir.„
424		Hortum, makine kolanları, kartlar ve bant halinde tasir bezleri, tasir torbaları ve kovalar "yalnız bunlar dahildir.„
445	a. b.	Otomobil, araba ve sair nakliye vesaiti tekerleklerine mahsus iç ve dış lâstikleri "yalnız bunlar dahildir.„
462		Litoğrafya taşı "yalnız bu dahildir.„
463	a. b	Mihenk taşı "yalnız bu dahildir.„
467	c.	Büyüklerimizin heykelleri "yalnız bunlar dahildir.„
481	c.	Ateş tuğlası ve toprağı "yalnız bunlar dahildir.„
490		Alelıtlak makine aksamile eczacı kavanozu "yalnız bunlar dahildir.„
515	a. b. c.	Sanayi levazımı olduğu takdirde "yalnız bunlar dahildir.„
521		Ray ve aksamı "Yalnız bu dahildir.„
527		Tel halat "yalnız bu dahildir.„
528	a.	Kaba zincir "yalnız bu dahildir.„
529	a.	Dökme Font boru "yalnız bu dahildir.„
529	d. 2	Dahilen tecrit edilmiş galvanizli elektrik boruları "yalnız bu dahildir.„
530		Vesaiti nakliye dingili ve yayları "yalnız bunlar dahildir.„
531	a. b.	Madenlerde kullanılan hava boruları. "Yalnız bunlar dahildir.„
535	b. 1.	Vantilâtörlü ocaklar "yalnız bu dahildir.„
538	a. b.	Her nevi testere "yalnız bunlar dahildir.„
538	d.	El alâtı "ziraat alâtı müstesna„.
538	h. v.	Burgu, pergel ve sair alât "yalnız bunlar dahildir.„
545	b.	Balık iğneleri "yalnız bunlar dahildir.„
546	a. h	Kalem ucu "yalnız bu dahildir.„
558	c.	Altın yaldızlı bakır tel "yalnız bu dahildir.„
565	b.	Gramofon plâk matrisleri "yalnız bu dahildir.„
598		Su, elektrik, gaz saatleri, taksimetreler ve aksamı "yalnız bunlar dahildir.„
617	b.	Yalnız tıbbi, ilmi havadis ve aktüalite filmleri dahildir.
625		Fenni alât "yalnız bunlar dahildir„
649	b. c. 1.	Lokomobil, lokomotif ve yol silindirleri aksamı "yalnız bunlar dahildir.„
655		Tarifenin 648 den 653 üncü maddelerine kadar mezkûr makinelerin aksamı "yalnız bunlar dahildir.„
656		Kâğıt imaline mahsus makineler aksamı "yalnız bunlar dahildir„
657		Mensucat makineleri aksamı "yalnız bu dahildir„
658		Bu maddede mezkûr bilûmum iş makineleri aksamı "yalnız bu dahildir„
659		Deri makineleri aksamı "yalnız bu dahildir„
660		Dikiş makineleri ve aksamı "yalnız bu dahildir„
661		Matbaa makineleri aksamı "yalnız bu dahildir„
662		Maddede mezkûr makinelerin aksamı "yalnız bunlar dahildir„
663		Dikiş ve yazı makinelerine ait tabla, kapak ve ayakları "yalnız bu dahildir„
665		Her nevi tulumba aksamı "yalnız bunlar dahildir.„
667	d. h.	Otomobil karoseri ve şasi aksamı
669	a. c.	Zatülhareke yük arabaları "yalnız bunlar dahildir„
671		Süpürge, sulama ve itfaiyeye ait zatülhareke arabalar.
677		676 — 670 numaralarda muharrer arabaların şasileri ve aksamı saıresi "yalnız bunlar dahildir„
682	a. b. 1. c. h.	Buharlı gemiler "yalnız bunlar dahildir„
682	v.	Balıkçı gemileri "motörlü motörsüz„ "yalnız bunlar dahildir„
683	a.b. 1. c. h.	Motörlü gemiler "yalnız bunlar dahildir„
687		Deniz mahsulâtı saydı için her nevi merakip ve vesait "yalnız bunlar dahildir„
688	a.	Demirden salapurya, mavna ve saire "yalnız bunlar dahildir„
689		Müteharrik kapaklı dubalar ve saire "yalnız bunlar dahildir„
690		Sabih vinç ve tarak gemileri "yalnız bunlar dahildir„
693		Tayyare, hava sefineleri ve saire.
695	b.	Benzin.
695	c.	Petrol .
705		Ağaç aşısı macunu "yalnız bu dahildir„

(Yarın devam edecek)

Hikâye

SELİME

Çeviren fa.

Ressam Hilmi, Selimeden ayrılmağa karar verdiği gün otuz iki yaşına girmiş bulunuyordu .... Bu ayrılığın gayet basit bir sebebi vard: Hilmi evlenecekti.

Daha doğrusu, Hilmiyi, teyzesi Refika Hanım evlendirmiye karar vermişti.

Kandillideki teyzesini son ziyaretinde, Hilmi Refika Hanımın, birdenbire:

— Oğlum, beni dinle.. Meşhur bir ressam olduğunu biliyorum .. Fakat bizim melekette ressamlığın da ne demek olduğunu sen biliyorsun. Seni evlendireceğim..

Deyişine menfî cevap vermemişti. Teyzesi devam etmişti:

— Vakıa, servetim, sana her ay verdiğim yüz elli lirayı kesecek bir vaziyete girmedi amma, buhran, beni de sarstı. Bir çok yerlerdeki paralarımı alamıyorum .Faizlerini bile ödeyemiyorlar. Bunun için ben öldükten sonra seni de düşünerek, sana, bu cihetten de mükemmel bir zevce buldum. Zaten tanırsın ve eminim hoşuna da gitmiyecek bir kız değil.. Şükrna!.. Hem, Şükran —Bunu bana annesi söyledi — seni Şükranla kabule hazırmışta.. Hınzır oğlan, bak, haberin bile olmadan etrafında yanan tutuşanları bulup meydana çıkarıyorum.. Kalk teyzeni öp bakayım...

Hilmi, teyzesini kucakladı .. Böyle teyze dostlar başına... Refika Hanım:

— Demek anlaştık, diyordu, kendilerine kabul ettiğini haber vereyim. Şükrancık sevinsin!

* * *

İşte Hilmi bu mükâlemeden sonra Selime ile ayrılmıya karar verdi. Hilmi Selimeyi iki sene evvel tanımıştı. Bir sinemanın bekleme salonunda gramofon plâkları satıyordu. Hayatını kendi başına kazanıyor ve tamamen de serbest bulunuyordu. Pek tabiî, Selimenin, Hilmiden daha evvel aşıkları olmamış değildi. Buna mukabil de Hilmi de ağzı süt kokan bir erkek değildi.

Hilmi Selimeyi, Selime Hilmiyi sevmişti. Fakat hiç bir vakit biribirlerine büyük büyük vaitlerde bulunmamışlar, ölene kadar ayrılmıyacaklarını yemin etmemişlerdi...

* * *

Hilmi köprüye çıkarken hep bunları düşünüyordu. Az kalsın, dalgınlıktan denize düşecek, vapur ile duba arasında kalacaktı . Bereket versin çimacı kolundan tutup onu kurtardı. Hilmi:

— Verilmiş sadakam varmış..

Diye söylenerek, Beyoğlundaki apartımana geldi. Fakat yanılıyordu. Çünkü, akşam üzeri Selime eve gelip de Hilminin kararını öğrenince çantasını açtı ve tam:

— Selime, aşkımızı hayatımın sonuna kadar aziz bir hatıra gibi saklıyacağım...

Diye başladığı cümleyi bitireceği sırada :

— Fakat ben seni seviyorum..

Diye bir çığlık koparark, çantasından çıkardığı küçük bir tabancayı ona doğru uzattı ve ateş etti.

Hilmi bundan sonrasını hatırlıyamıyordu. Gözlerini açtığı sırada kendisini bir hastahane yatağında buldu. Bereket versin kurşun sadece omuzunu delmişti, yarası pek ağır değildi. Yalnız, bu kurşun, onu sadece yaralamkla kalmamıştı, izdivaç meselesini de öldürmüştü.

Hilmi kendi kendine:

— Olur şey değil, diyordu, bir çılğının yüzünden başıma neler geldi. Benim bunda ne kabahatim var..

* * *

Hilmi iyileşip de sokağa çıkınca, bir çok tanıdıklarının kendisinden kaçındığını gördü. Herkes:

— Zavallı Selime!

Diyordu, ve sanki kabahat Hilminin idi.

Hilmi, mahkeme günü, Selimeden hiç bir şikâyeti olmadığını, tabancanın kazara kendi elinde patladığını söylemesine rağmen etrafındaki bu gayri müsait havayı değiştiremedi. Herkes, hafif bir para cezasile yakayı kurtarabilen Selimeye acıyor ve Selimenin, mahkemede:

— Onu hâlâ seviyorum..

Deyişini, bir kadın aşkının ne kadar kuvvetli olabileceğine timsal addediyordu..

* * *

Hilminin teyzesi demişti ki:

— Sen biraz seyahate çık, bu mesele unutulsun..

Hilmi bir çek aldı tezyesinden, ve seyahate çıktı.

Altı ay kadar Avrupada dolaştıktan sonra, döndü ve sadık kalmış bir arkadaşına sordu:

— Selimeden ne haber?.

— Geçen gün gördüm, Hâlâ seni seviyormuş.. Avdetini bekliyor.. .

Hilmi, korkusundan daha o akşam geri döndü ve bu sefer Mısıra gitti. Oradan Hindistana kadar uzandı. Bereket versin peşinden teyzesinin çekleri yetişiyordu. Maamafih arada bir çok tablolar da yapıp satıyor ve şöhreti epeyce artıyordu. Nihayet altı ay sonra tekrar döndü. Beyoğlundaki apartımanına indi.

Ertesi sabah erkenden kapı çalındı. Hilmi:

— Acaba kim?.

Diyerek gidip kapıyı açtı ve rengi sap sarı, geri çekildi.

Bu gelen, Selime idi..

Selime, Hilminin tâ gözlerinin içine bakarak:

— Dün akşam geldiğini biliyordum, dedi, bu sabah da erkenden ben geldim.. Nasılsın bakalım?.

Hilmi titriye titriye düşünüyordu. İçinden:

— Benimle eğleniyor, diyordu, acaba nasıl elinden kurtulsam..

Maamafih, cesur olmağa karar vermişti:

— Çok iyiyim! Dedi, sen nasılsın?

Selime, gene çantasını açıyordu. Hilmi birdenbire sıçrıyarak haykırdı:

— Selime... Yapma.. Selime..

Fakat Selime ona hayretle bakıyordu. Çantasından çıkardığı pudra kutusu elinde, öylece donmuş kalmıştı..

— Ne oluyorsun, ne var?. Ha... gene mi tabanca zannettin? .

Kahkahalarla gülerken ,ilâve ediyordu :

— Vah yavrum.. Vah.. İnsan bu işi iki defa yapamaz.. Hem sen buna lâyık de değilsin.. Emin ol.. Yavrum.. Senden sadece mektuplarımı ve resimlerimi istemeğe geldim.. Evleneceğim de.. Bunların senin gibi bir adamın elinde kalmasını istemiyorum..

Vakıt'ın avukatı

Şiddetli bir geçimsizlik ayrılığa sebeptir

Akçaşehirden D. K. imzasile soruluyor:

"On sene evvel validesi vefat eden kızımı şimdiki refikamın kardaşına yani kain biradere kanunu medenî dairesinde nikâhlarını yaparak verdim. Fakat çok aldanmışım. Daha aradan sekiz ay geçmeden geçimsizlik başladı. Yegâne sebep te kızımın kain validesidir ki, benim de kain validemdir. Kain peder sekiz sene evvel vefat etmiştir. Damadım olacak adam validesinin sözünden başka bir şey dinlemez. Kendisinin tahsili yok. Kızımın ilk tahsili tam ve kuvvetlidir. Kain valide se cahildir. İnsanlığa yakışmıyacak her şeyi kızıma yapmak istiyor. En ziyade kıskançlık. Hattâ beşerî ihtiyaç ve temasların vukuunu hissederse hemen gürültü başlıyor. Tarihten üç ay evvel kızıma vermiş oldukları nişan ve zifaf hediyelerini birer behane ile kısmen ve bir kısmını da alenen kocası aldı. Bizim verdiklerimizi de iade etti. Bir gün damadım olacak adam karısına validesinin telkinatile seni boşıyacağım! haydi mahkemeye gidelim demiş (Buna sebep te çocuğumun rahatsız olup tarla ve dağa gitmemesidir) Evden atmışlar. Kız doğruca benim evime geldi ve bir daha gitmedi ve gitmiyor kocası da aramıyor, iki ailenin arası açıldı. Bendeki kızları da bittabi annesile alâkayı kesti. Çünkü onu da dinlemiyorlar. Kız kat'iyyen boşanmak istiyor ve kocasını sevmediğini söylüyor. Mahkemeye müracaat ettik. Sulh teşebbüsü yaptık. Kocası mahkemede (evime gelsin bakarım) dedi. Evi müsait değildir. Bir mutfak bir yatak odaları var. Burada karı koca, validesi bir de yirmi yaşında erkek kardaşı yatıyor. Kız ayrı ev tutup validesinden ayrı kendisine bakarsa sulh olurum diye hüsnü niyetini gösterdi. Kocası kabul etmedi. Sulh teeşbbüsü akim kaldı. Üç ay zarfında ayrılma, boşanma davası açabileceğimizi hâkim bildirdi.

Şimdi ne yapacağız? Vekil tutalım mı? Nasıl ayrılacağız? Ve ben bu dertten nasıl kurtulacağım?„

Akçaşehirde D. K. Beye cevabımız

Kanunu medenînin ezcümle 134 üncü maddesi ile boşanma istiyebilir.

143 üncü maddesi mucibince de münasip maddî bir tazminat istiyebilir.

Sulh mahkemesindeki teşebbüsattan sonra vakit geçirmeden mahkemeye gitmeli, iki nüsha olarak bir arzuhal verip birini hasma tebliğ ettirmeli. Arzuhaller kızınız veya vekili tarafından imzalanacaktır. Vekile pek te ihtiyaç yoktur. Şiddetli bir geçimsizlik baş gösterdiği sebep gösterilecek ve bu ispat olunacaktır. İspat bilenlerin gelip o sebebi söylemesi ve artık geçim kabil olmadığını teyit eylemesidir. Şahit kadın veya erkek müsavidir.

Evden çıkabilir miyim ?

Sultan hamam, Hüdaverdi han No. 15 te Emin imzasile soruluyor:

"Bir sene müddetle bamukavele bir eve kiracı oldum. Altı ay oturdum. Kirayı muntazaman verdim. Ev sahibi hanım ile refikam uyuşamadı. Sinirli ve hasta oldu. Artık bu evde oturamıyacağız. Mukavele müddeti dolmadan şimdiden bir doktor raporile evden çıkabilir miyiz?

Emin Beye cevabımız:

Kanun: Mucibi akdin icrasını tahammül edilmez bir hale getiren sebepler hudusunda fesh hakkı verir. Hastalığın derecesi böyle bir sebep teşkil eder mi? Hastalık evden mi geliyor? Bunları doktor raporu tayin ve mahkeme takdir eder. Yani mesele kanunî olmaktan ziyade takdirîdir. Bulunduğunuz vaziyette fesh için başka yol yoktur.

Perag'daki Doktor Teyze

Annesinin ve teyzesinin acıyarak öldürdüğü gen

Kör ve yarı meflûç kalan genci öldürülmesindeki soğuk kanlılık

Vakıt karilerinin dikkatinden kaçmamış olmalıdır: Yakınlarda (Prag) da kazaya uğramış bir genci annesi ve teyzesi acıyarak öldürmeğe karar vermişler, teyze bu kararı tatbik etmiş. . . .

Hâdisenin akış tarzını gözden geçirelim:

1 — Kazaya uğrıyan genç Peter lise talebesidir.

2 — Bu genç kimya tecrübeleri yaparken bir patlama yüzünden yarı meflûç bir halde kalmış, kör olmuş, kolu sakatlanmış, bütün vücudü, muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

3 — Annesi ve teyzesi başbaşa vermişler, genci, ıstırap çekmekten kurtarmak için öldürmeyi kararlaştırmışlar.

4 — Teyze, genci ziyarete gelmiş, yatağının kenarına oturmuş, odanın tenha bulunduğu bir sırada evvelce hazırladığı revolveri çıkarmış, başına üç, kalbine bir kurşun sıkarak hastayı öldürmüş.

5 — Öldüren teyze, doktordur.

6 — Anne ve teyze hareketlerinin çok insanî olduğunu söylüyorlarmış.

Son zamanlarda bizim ve başka memleketlerin gazetelerine akse - den zabıta vak'alarında sık sık yenilikler görülmeğe başladı: Artık suçlar, cinayetlerde asrî bir teknikle cihazlanıyor, Başka türlü de olamazdı. İyiler gibi kötüler de fenden pay almak istemezler mi? Zaten iyilik ve kötülük mefhumları üzerinde asırlardanberi bu kadar ihtilâfa düşüldükten sonra iyi ve kötü arasındaki farkın anlaşılması epeyce güçleşmiştir. İyi ve kötünün artık prensipleri değil, cemiyet hayatında zaman ve mekânla değişebilen kaideleri aranıyor. Hülâsa, ahlâk ta teknikleşiyor, Heraklit'in (daimî oluş) umdesi ahlâkta da yer buluyor. Şimdi bu geniş görüşle kadın katillerin çoğalması bile bizi mütehayyir etmiyor. Şu Pragdaki doktor teyze bir katil midir, yoksa şefkatli, merhametli bir kurtarıcı mıdır? Hele anne nedir, ne biçim insandır? Bunu kestirmek kolay değil. . . . Medenî insanlar, bugün hukuk bakışile bunları birer cani gibi görebilirler; muhakeme eder, belki de ağır bir ceza verebilirler. Lâkin bununla mesele halledilmiş olmaz. Zira, doktor teyze kendini masum ve hattâ bir iyilik kahramanı görmekte devam ediyor ve gitgide o ve kardaşı gibi düşünenler çoğalırsa bir gün yer yüzünün medenî mahkemeleri de bu yeni görüşe uymak mecburiyetinde kalırlar. Şu halde şimdiden doktor teyze ile kardaşının düşünüş ve duyuş tarzındaki derinliklere dalmak tiyata uygun düşer. Vakıa iyi yetle öldürmek beşer tarihinde ni bir şey değildir: İptidaî ce yetlerin içinde işe yaramıyan hut yaşları ilerliyerek zayıflı insanları öldürenler vardır. tâ böyle cemiyetlerde, hasta babalarını, - cesetlerine lâyık mezara nail etmek için - yi evlâtlar bile bulunurmuş. Bü bu hareketler iyi niyetle ya yor; şu halde mahiyetlerinde nevi ahlâkiyet vardır. (Âmel niyetlere göre ölçülür) sözü Şa ta eski bir hukuk düstürü (Cehennemin kaldırımları iyi yetten yapılmıştır) sözü de Garp darbı meselidir. Bunl ikisinde de doğru taraflar var Öyle olduğu içindir ki arala daki boşluğu doldurmak mak dile sarfedilen emekler fayd sayılamaz. Bu türlü emekler, olmazsa ahlâk meselesini şir lik (kıymet hükümleri) den bir pamuk ipliğine bağlıya miştir. Bu ipliğe dayanıklılık mek artık, cemiyetin işidir. Bü bunlara rağmen, şu doktor te hâdisesi, bana çok bâkir bir m zu görünüyor: Hasta yeğe öldüren kadındır, teyzedir ve doktordur. Hâdisenin bekâreti te bu üç vasfın bir araya topl şından doğuyor. Doktor te bir teşrih ameliyesi yapar gibi iyi bir niyetle, sıfırın altında derecelik bir soğuk kanlılıkla volverini çekiyor ve zavallı ye nini öldürüyor. . . Teyzenin vic nile bakılırsa, bu hareket, me kanserin ilâcını bulmak, hüce yapmak, ömrü uzatmak. . . ka linden çon insanî bir iyiliktir. danî takdirlerin, hükümlerin ğişebileceğine işte pek canlı misal daha. . . . Hakikaten fe ve cemiyette vicdanın hüküm zamanla, mekânla çok değişeb yor ve bunun için onun hükü rine (kıymet hükümleri) den yaraşıyor; bu değişikliklerin müsbet bir tekâmüle doğru türdüğüne, vicdanımızın dış içe doğru ve - uzviyetin diğer halarında görüldüğü gibi - ha leli sıçrayışlarla ilerlemekte duğuna inanmak ta hoşumuza diyor. Hukuk dediğimiz şey nihayet, böyle değişen, tedri veya sıçrayışlarla tekâmül e ahlâkın, - daha ziyade yasak gözeten - asgarî derecesidir.

Şu halde mahkeme, adalet kıymet hükümlerimizin peyki caktır. Lâkin insanın kendini ğenmesi ve kendine güvenm kendisi için kuvvet kaynağı bildiği kadar, zaaf ve şaşkın sebebi de olabiliyor. Böyle ol ğu için de acıma ve esirgeme d gularının en yüksek derece temsil etmesi beklenen ve med bir cemiyetin içinde yetişen ve şıyan doktor teyzenin hareketi sana ümit ve endişe ile karışık heyecan veriyor: Ümidimiz, dın kabiliyet ve cesaretinin - laşılması güç bir şefkatle - kük mesini alkışlamaktan, endişe de bu kanlı cesaretin bizi nere kadar götüreceğini düşünmekt doğuyor!

Nevzat Ayas

Yarının Harpleri

Dehşetli tanklar, makineler, her şey motörlü

Fransızordularının son manevralarında görülen manzara pek müthiştir!

Fransızlar bir taraftan sulh diye bağırıyorlar, diğer taraftan 932 senesi manevralarının pek parlak olduğundan bahsediyorlar.

Japonya Mançuride Çinlileri boğazlarken sükûn ve asayişe ihtiyacı olduğu nu söylemişti. Yapılan manevralar milletlerin kendilerini bir tecavüze karşı müdafaa edebilmeleri mahiyetindedir. Şu halde herkes sulhü arzu eder görünüyor.

Fransız erkânı harbiyesi dört senelik bir harbi intaç eden 918 senesi mütarekesindenberi istikbalde vuku bulabilecek bir harp hakkında fevkalâde kıymeti haiz bir plân aramakla meşguldü. Çünkü harp bitmiş fakat diğer bir harbe girişmek için hazırlanmakta istical göstermek lâzımdı. Fakat bu harp ne şekilde olabilirdi? İşte bu mesele 918 senesindenberi yüksek kumandanları işgal ediyordu. Bunun halli için on dört senedenberi uğraşılıyordu. Fakat bir şey kararlaştırılamıyordu. 932 senesinde bunun halline muvaffak oldular. Bugün denilebilir ki bir harp halinde Fransa ciheti askeriyesinin ne suretle hareket edeceği ni tesbit etmiştir. Bu harekete ait plânlar zamanımızın en ileri gitmiş fennî şekillerini ihtiva etmektedir. Tibi ile Şövriye arasında cereyan eden ve on günden fazla devam eden manevralarda en ziyade muvaffakiyetle hizmet gören Fransız askerî fen heyetinin inşa ettirdiği seri ve muazzam tanklar olmuştur. 914 senesi muharebesinde galebeyi fazla ateş kesafeti temin etmişti. Halbuki Eylûl ayı zarfında vâsi mikyasta yapılan manevralar ordunun hareket ve sür'atini temin etmek sayesinde müsmir neticeler vermiştir. Seri tank gruplarının ilerlemeleri yanında atlı süvarilerin hareektleri bir kaplumbağaya benziyor. Binaenaleyh öyle anlaşılmıştır ki harpte muvaffak olmak için en emin yol orduların motör ve makine kuvvetlerine istinat etmesi muktazi görülmektedir. Alayların, taburların, bölüklerin, müfrezelerin, velhasıl daima silâhlı motosikletli, zırhlı otomobiller, tanklar, motörle müteharrik mitralyözlü arabalarla mücehhez olması şarttır. Bir muharibin harbetmek için tekerlek ve motöre ihtiyacı vardır. Keza orduların gıda cepane ve sairesini taşıyacak bilûmum nakliyatın motörle müteharrik ve bütün bu vesait yalnız düz yollarda yürümekle iktifa etmeyip inhinalı arazide de her türlü tabiî mevanie karşı ilerlemek kudretini göstermelidir. Artık bilûmum ufak ve büyük cesamette top taşıyan arabaları çekmek için katırlar yerine motörler ikame edilmiştir. Telsiz telgraf alât ve edevatı hususî otomobillere müessestir.

932 Eylûl tarihinde Fransada Şampany cephesinde cereyan eden manevralarda hazır bulunan ordular bütün bu motörlü teşkilât la mücehhezdi. Manevra sahasında görülen bu değişiklikler hiç bir suretle eski harp sahnelerine benzemiyordu. Efrat yorulmuyor, daima zinde bir faaliyet arzediyor. Dövüşme kabiliyeti edilen tahminlerin fevkinde kalıyordu. Bu manevralara nezaret eden M. Penleve bilûmum Fransa erkânı harbiyesine verdiği bir ziyafette demiştir ki: "Şimdiye kadar tahakkuk ettirilen terakkiyi takdir ettim. Bütün bu yenilikler muhterilerin icat hususundaki hayatiyetlerine bir şeref ve askerlerimizin bu makine ve vesaiti kullanmakta gösterdikleri meharet insana takdir hissi veriyor.,,

Fransanın son zamanlarda inşa edilen tankları gayet cesim ve o nisbette seridir. Büyük toplar taşır, en geniş çukurlardan geçtiği gibi derelerin üzerinde bir gazal gibi sıçramaktadır. Hülâsa yarının harpleri çelik, makine, motör ve gaz kuvvetlerine istinat edecek demektir.

italya kralı Mısıra gidecek

Roma, 25 (A. A) — Gazetelerce haber alındığına göre kral, Mısır kralı Fuadın geçenlerde italyaya yaptığı seyahatı iade etmek için Şubatta Mısıra gidecektir.

SEYRİSEFAİN

Merkezi idaresi Galata köprübaşı B 2623 Şube A, Sirkeci Mühürdar zade Han 22640

Kadıköyünde Hünkârimamında Şamfıstığı sokağında oturan ve 16 - 11 - 932 tarihinden beri vazifesine gelmediği gibi evinde de bulunmıyan kömür kısmı memurlarından Cevat efendi 28 - Teşrinisani 932 pazartesi sabahına kadar vazifesine gelmediği takdirde müstafa addedilecektir. (62 24)

Sadıkzade Biraderler Vapurları

KARADENİZ VAPURLARI

Dumlu Pınar vapuru 27 Teş.sani PAZAR

günü akşamı saat 18 de Sirkeci rıhtımından hareketle (Zonguldak, Inebolu, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon ve Rizeye azimet ve avdet edecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Meymenet hanı altında acentalığına müracaat. Tel. 22134

Doktorlar

Doktor
Ara Nişanyan
Muayenehanesini Beyoğlunda Tokatliyan oteli yanında Mektep sokağında 35 numarada yeniden küşat etmiştir. Hastalarını her gün sabahtan akşama kadar kabul eder.
Telefon: 40843

Doktor
Aristidi
Muayenehanesi: Eminönünde Eminönü Han üçüncü kat numara 8

Doktor
Cavat N. Zekâi
Sinir mütehassısı
Cuma ve pazardan maada günlerde saat 3 ten 6 ya kadar hasta kabul olunur. Muayenehanesini Babıâli karşısında Ankara caddesi No. 47 ye tevsian naklet - mıştır. Telefon muayene: 23469, İkametgâh: 60740

Doktor
Emin Şükrü
Dahili hastalıklar mütehassısı
Istanbul Sultanmahmut türbesi, Babıâli caddesi, No. 10. Telefon muayenehane: 22622 — Telefon ev: 4.3125
"Her gün öğleden sonra saat 14—18,,

üroloğ - Operatör doktor
Fuat Hamit
Böbrek, mesane ve idrar yolu hastalıkları mütehassısı
Muayenehane: Türbe, Mahmudiye caddesi. No. 10. Telefon 22622

Operatör - ürolog doktor
Mehmet Ali
İdrar yolları hastalıkları mütehassısı Eminönü (Sabık Karakaş) hanına nakletmiştir. Cumadan maada her gün hastalarını kabul ve tedavi eder.

Ankara'nın en büyük Kitap, gazete ve Kırtasiye mağazası
AKBA
Kitap evi ve kırtasiyecilik
Anafartalar caddesi
Telefon: 3377
Her lisanda gazete mecmua ve kitap
Her nevi kırtasiye eşyası ve mektep levazımı
Her türlü Fotoğraf levazımı - makineler ve amatör işleri
Etem Pertev ıtriyatı
Kütahya çinileri

Asabın mukavemet kuvveti tükenince

—en küçük bir heyecan sonsuz bir ümitsizliğe, en hafif bir sada en yüksek bir gürültü hissinin husulüne, hemen hemen her cisim sizi kızdırmağa sebep olur. Bütün rahatsızlıklar, heyecanlar "Bayer". Adalin tabletlerinin sinirleri teskin edici tesiratı sayesinde izale edilebilirler. Adalin tabletleri aynı zamanda asabı da kuvvetlendirerek kederli zamanlarda insanın biricik mel'cei olan derin bir uyku temim eder.

Adalin tabletleri.

ECZANELERDEN REÇETE İLE ALINABİLİR

S. HAYIM

iflâs Tasfiye Satışı

İstanbul Birinci iflâs Dairesinden:

iflâs etmiş olan Beyoğlu Tepebaşı Perapalas karşısında halıcı ve antikacı S. Hayım efendiye ait ve (Şark Müzesi) namile maruf mağazanın tasfiye satışına başlanılmıştır. Mevcut emval berveçhi âtidir:

Halılar: — Kuba, Isfehan, antika Izmir, Kula, Gördes, Buhara ve her cins Türk ve Iran nadide halıları.

Antikalar vesair Eşyalar — Sevr ve Viyana, Blö, blan, Acem tabaklar vazo ve kâseler, gümüş buhurdan, külâptan ve hokka takımları, tepsiler, murassa kılıç ve bıçaklar Türk, Iran ve Arap bakır tepsiler, kandiller, şamdanlar, yazma kuran ve kitaplar, muhtelif acem minyatürleri, Avrupa gravürleri, muhtelif Hint, Sahavi ve Acem işlofeleri, suzeni işlemeler, Buhara işlemeleri Ajur perdeler, muhtelif eski Türk işlemeleri, Ingiliz saatleri, muhtelif Edirne sandık, beşik ve masaları, vitrinler, kliselere ait muhtelif Ikon ve kürsiler ve sair nadide antika ve eski ve yeni mobilyalar.

Satış 30 Teşrinisani 1932 Çarşamba günü başlıyacak ve cuma ve Pazar günleri dahil olduğu halde hergün sabah saat 9 1-2dan on iki buçuğa kadar devam edecektir. Satış açık arttırma iledir. 27 Teşrinisani Pazar ve 28 Pazartesi günleri sabah saat ondan on ikiye kaear mağaza açıktır. Satıştan evvel teşhir edilen malları görmek arzu edenler teşrif edebilirler.

Tellâliye resmi müşteriye aittir. Satış peşindir.

İflâs idare âzası Avukat İsmail Agâh — **İflâ idare azası Avukat M. Adatto**

Birinci iflâs dairesi

TAYYARE YILBAŞI PİYANGOSU

Büyük mükâfat 1.000.000 Liradır

Büyük ikramiye 500.000 Liradır

Keşide Yılbaşı gecesi yapılacaktır. Taliinizi deneyiniz. Acele ediniz.

Kansızlık, Romatizma, Sıraca, Kemik, Sinir, Damar, Verem hastalıklarına, yürümiyen, diş çıkaramıyan çocuklara, genç ve ihtiyarlara

Hasan Kuvvet Şurubu

İPEKİŞ

Moda bürosu takdim ediyor:

mizam - Preton

Krep Mizam

TUVALET ve ROP luk için hayalinizde yaşattığınız kumaşın ta kendisidir.932 kış sezonunun en muvaffak olmuş kumaşı krep MiZAM dır.

Krep Preton

ÇAY elbiseniz ve TAYYÖR lüğünüz için tasavvur edebileceğiniz kumaşların en lüks ve moderni krep PRETON dur.

Bu iş te İpekiş'indir!

Lâmbalarınızı Değiştirdiğiniz vakit

"MiNiWATT,,

Lâmbasını Satın Alınız.

Dr. Ihsan Sami

öksürük şurubu

Öksürük ve nefes darlığı boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır. Her eczanede ve ecza depolarında bulunur.

3üncüKolorduSatınalma Komisyonu ilânları

Kapalı zarf usulü ile münakasaya konulan yerli fabrikalar mamulâtından 30.000 adet yün fanilaya talibi tarafından verilen fiat pahalı görüldüğünden pazarlıkla satın alınacaktır. Ihalesi 6-12 932 salı günü saat 14 tedir. Taliplerin Ankarada M. M. V. SA. AL. KOM. nuna müracaatları. (1035) (6173)

* * *

Ankara M. M. V. tarafından Ordu ihtiyacı için 300-400 top koşum esteri veya Kadana kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Ihalesi 19-12-932 pazartesi günü saat 14 te yapılacaktır. Şartnamesi ve evsafı hakkında malûmat almak istiyenlerin her gün komisyonumuza ve münakasaya iştirak edeceklerin muayyen vaktinden evvel Ankara'da M. M. V. satınalma komisyonuna müracaatları. (1003) (5518)

Bankalarla Rekabet Edilir mi?

"İŞ YURDU" buna da çare buldu. Bankaların % 1 ilâ 3 verdikleri sermayelere 9 - ilâ 15 faiz ve komisyon veriyor, Para Sahipleri müşterilerimiz, vasıtamızla paralarını kıymetli emlâk mukabilinde işletmemizden çok memnundurlar.

Bahçekapı Anadolu Han No. 26 - 27 Tel. 23968

KARYOLA

ve madeni eşya fabrikası **12½ liraya** Lâke karyola

Sirkeci Ebüssuut caddesi Tel. 22652

Çocuk, Kesme, Kemerli, Amerikan sistemi çelik yaylı, beyaz lâke ve muhtelif renklerde karyolalar hastane ameliyat odaları malzemeleri ucuz fiatla satılır. Her türlü ölçüye göre sipariş dahi kabul edilir. Fabrikada ve Eminönü, **Selânik Bonmarşesi ve Yerli Mallar Pazarında** da ayni fiatla satılır.

Bahçekapıda

ERTUGRUL Mağazasında

Kazara vaki olan yangında

Islanmış olan malların yok bahasına

Kat'i Satışı

On beş günde ikmali içabeden bu son fırsattan istifade etmelerini muhterem müşterilerimize tavsiye ederiz.

Bu sene kış çok olacak **NE YAPACAĞIZ** *diye düşünmeyiniz.*

HEMEN FESHANE fabrikas

BATTANiYE

lerinden bir tane alınız.

SATIŞ YERi:

Yerli Mallar Pazarı

İstanbul Bahçekapı, Beyoğlu Istiklâl Caddesi

Buhrana rağmen, her gün binlerce kişi

PASAJ KARLMAN'ı

Ziyaret Ediyorlar.

Bu vasi ve asrî mağazalarda; müteaddit kışlık levazımat süslenmiş dairelerde bervechiâti eşya muhterem halkın enzarı istifadesine vazolunmuştur.

Kadın ve erkeklere **Yün jilelêr, Fanilâ pijamaları, Çoraplar, yünlü battaniyeler**

Kadın, erkek ve çocuklara **Lâstikler, şosonlar Itriyat** vesaire vesaire

Bütün şehrin en müntahap çeşitleri

Piyasanın en dun fiatları

Günün bazı saatlerinde ve bilhassa 4 - 6 arasında müstahtemin, ancak müşterilerin hizmetine kâfi gelebilmektedir.

PASAJDA Gêzip Dolaşmak SERBESTTiR

HIÇ BiR MÜBAYAA MECBURiYETi YOKTUR.

Istanbul Belediyesi ilânları

Taksi otomobilleri sahiplerinin nazarı dikkatlerine

Olbaptaki talimatnamenin sekizinci maddesi mucibince 1932 senesi kânunusanisinin ilk günü bilûmum taksi otomobillerinin muayyen renkte olmak üzere tamamen boyanmış olmaları lüzumu bir sene müddetle temdit edilmiştir. Bu müddet 1933 senesi kânunusanisinin ilk günü bitmiş olacağından ve yeniden müddet uzatılmıyacağından boyaları yeknasak renkte yaptırılmıyan taksi otomobilleri, talimatnamenin sekizinci maddesinin sonuncu fıkrası mucibince çalışmaktan menedileceği ilan olunur. (6229)

Amasya'da Amasya eczanesi

Sahibi Ekrem Tevfik

ilâç —Itriyat—Gözlük —Balıkyağı — Hassas terazi.

iş arıyorum

Usulü defteriye aşinaym. Kefatet gösteririm, az ücret mukabilinde her nevi iş yapmağa hazırım. (5527)

Samatya Hacı Hamza mahallesi Sarayönü sokağı No. 22 Ahmet

Iş arıyorum

idareye muktedir, çok tecrübekâr, yeni, eski Türkçe, Fransızca, Almanca, ingilizce, italyanca, beynelmilel ticaret, nakliyat, komisyonculuk, sigarta, daktilo v. s. işleri bilen, ciddi ve faal bir zat iş aramaktadır. Adres: Binbanasto kabristan 12 Beyoğlu (5328)

VAKIT

Günedelik, Siyasi Gazete

Istanbul Ankara Caddesi, VAKIT yurdu

Telefon Numaraları

Yazı işleri telefonu: 24379

İdare telefonu : 24370

Telgraf adresi: İstanbul — VAKIT

Posta kutusu No. 46

Abone bedelleri :

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	750 „	1450 „
3 aylık	400 „	800 „
1 aylık	150 „	300 „

Ilân ücretleri :

Resmî ilânların bir satırı 10 Kuruş
Ticarî ilânların bir satırı 12,5 „
Ticarî ilânların bir santimi 25 „

Küçük ilânlar :

Bir defası 30 iki defası 50 üç defası 60 dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur üç aylık ilân verenlerin bir defası meccanendir. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

VAKIT MATBAASI — İSTANBUL

SAHİBİ: MEHMET ASIM

Umumî Neşriyat Müdürü: FİKRET ADİL